

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-12/20-09/44

URBROJ: 65-20-02

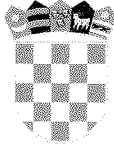
Zagreb, 10. rujna 2020.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu***, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 15. Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 124/11 i 16/12), dostavio Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, aktom od 4. rujna 2020. godine.

PREDSJEDNIK
Gordana Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA HRVATE
IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 001-01/20-01/07
URBROJ: 537-05-20-01

Zagreb, 04. rujna 2020.

-----Hs**NP*021-12/20-09/44*537-00-01**Hs-----

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Prilježeno: 08-09-2020		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
02-12/20-09/44	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
537-20-01	9015	01

HRVATSKI SABOR
n/r g. **Gordanu Jandrokoviću,**
predsjedniku
Trg sv. Marka 6, 10 000 Zagreb

PREDMET: Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu, s prilogima Izvješću
- *dostavlja se*

Poštovani,

sukladno članku 15. Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 124/11 i 16/12), u prilogu dostavljamo Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu, s prilogima Izvješću.

S poštovanjem,

Prilozi:

- Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu
- Prilozi uz Izvješće
- CD s Godišnjim izvješćem o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu i prilogima uz Izvješće

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

o provedbi Strategije i Zakona o odnosima
Republike Hrvatske s Hrvatima izvan
Republike Hrvatske
za 2019.

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Sadržaj

1. PREDGOVOR DRŽAVNOG TAJNIKA SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE	1
2. DJELATNOST I ORGANIZACIJSKA STRUKTURA SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE.....	3
3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI	5
4. IZVJEŠĆE O RADU SREDIŠNJEG DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE PO PROGRAMIMA	6
4.1. Program potpore Hrvatima u Bosni i Hercegovini	6
4.2. Program potpore hrvatskoj nacionalnoj manjini u 12 europskih država	9
4.3. Program potpore hrvatskim zajednicama u iseljeništvu	10
4.4. Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske	11
4.5. Program stipendiranja studenata pripadnika hrvatskog naroda	12
4.6. Program učenja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj za Hrvate zvan Republike Hrvatske	12
5. GOSPODARSKA SURADNJA	14
6. SAVJET VLADE REPUBLIKE HRVATSKE ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE.....	16
7. OSTALE ISTAKNUTE AKTIVNOSTI.....	18
7.1. Hrvati u Bosni i Hercegovini.....	18
7.2. Hrvatska nacionalna manjina.....	20
7.3. Hrvati u iseljeništvu	25
7.4. Ured dobrodošlice	27
7.5. Informiranje Hrvata izvan Republike Hrvatske.....	27
8. FINANCIJSKI POKAZATELJI	32
9. INICIJATIVE I ISKORACI.....	33
10. PRILOZI IZVJEŠĆU	36

1. Predgovor državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Republika Hrvatska obvezala se na promociju veza iseljene i domovinske Hrvatske te je Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Središnji državni ured) nastavio i kroz 2019. godinu jačati veze Republike Hrvatske s raseljenom Hrvatskom te štititi interese i zalagati se za poboljšanje statusa i položaj Hrvata izvan Republike Hrvatske, bez obzira gdje se oni u svijetu nalazili.

Strateški interes Republike Hrvatske, naglašavan već nebrojeno puta, povezivanje je i snaženje odnosa s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, očuvanje njihove jednakopravnosti te jačanje hrvatskog nacionalnog identiteta u toj zemlji. Stoga Vlada Republike Hrvatske i nadalje pruža potporu strateškim programima i projektima udruga, institucija i ustanova Hrvata u Bosni i Hercegovini, važnih za njihov povratak i ostanak ali i stvaranje platforme za razvoj i prosperitet. U 2019. godini osiguran je do sada najveći iznos sredstava za financiranje više od 80 projekata, od Programa potpore strateškim institucijama, zdravstvenih, znanstvenih i kulturnih projekata, Programa stipendiranja studenata, gradnje novih, uređenja i opremanja postojećih škola, učeničkih i studentskih domova i sportskih dvorana do pružanja pomoći ugroženim pojedincima, čime se jasno pokazuje značaj koji Vlada pridaje Hrvatima u Bosni i Hercegovini. Dobrobiti ovakvih potpora vidljivi su već danas, no njihov pravi učinak očekujemo u razdoblju pred nama.

Tijekom 2019. Središnji državni ured davao je i snažnu stručnu i političku potporu institucijama i pripadnicima hrvatske nacionalne manjine u 12 europskih država. Središnji državni ured podupire sva nastojanja i aktivnosti hrvatske zajednice u ostvarivanju i jačanju manjinskih prava te očuvanju hrvatskoga identiteta, jezika, kulture, obrazovanja, znanosti i drugih područja.

Održani su brojni susreti, obilježavane manifestacije te održani mnogi međuresorni sastanci. Uspješno su održane i tri sjednice međuvladinih mješovitih odbora za zaštitu nacionalnih manjina (s Republikom Srbijom, Republikom Sjevernom Makedonijom i Mađarskom), sve s ciljem poboljšanja položaja i statusa hrvatske nacionalne manjine. Javnim natječajem za financiranje programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine sufinancirano je više od 150 različitih programa i projekata, a realizirana je i strateška potpora krovnoj instituciji hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji kojoj su Odlukom Vlade Republike Hrvatske odobrena i doznačena sredstva za izgradnju Hrvatske kuće i kadrovska osnaživanje hrvatske zajednice. Kroz stalnu financijsku potporu programima i projektima udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine, cilj je osnažiti hrvatsku manjinsku zajednicu u domicilnim državama u ostvarivanju manjinskih prava, pogotovo etničku, vjersku, kulturnu i jezičnu samosvijest te ih učiniti punopravnim čimbenikom domicilne države.

U suradnji sa zajednicama i organizacijama hrvatskog iseljništva i u ovoj godini nastavljeni su brojni projekti i pokrenuti novi programi, s ciljem očuvanja nacionalnog identiteta i uspostave još čvršće suradnje. Važan iskorak u tom smjeru učinjen je upravo tijekom prošle

godine kada je Izmenama i dopunama Zakona o hrvatskom državljanstvu omogućen jednostavniji postupak stjecanja hrvatskog državljanstva koji će doprinijeti formalnoj i pravnoj vezi svih iseljenika s matičnom Domovinom.

Tijekom 2019., po prvi puta, Središnji državni ured je, u partnerstvu s Udruženjem hrvatsko - američkih stručnjaka, uspješno realizirao projekt Ljetne škole Domovina („Domovina Birthright Program“), iskustvenog putovanja Lijepom Našom u kojem su sudjelovali polaznici iz Argentine, Australije, Južne Afrike, Kanade, Perua i Sjedinjenih Američkih Država, na kojem su upoznali zemlju svojih korijena, njenu kulturu, povijest i običaje. Projekt je podržan od niza institucija i tijela u cijeloj Republici Hrvatskoj, čime se jasno poručuje da su Hrvati diljem svijeta jedan cjeloviti narod te da je njihovo zajedništvo bezuvjetno.

Uspješno je nastavljena i realizacija prošlogodišnjeg projekta Korijeni kojim se međusobno povezuju učenici osnovnih škola iz Hrvatske s drugim učenicima hrvatskih škola izvan Republike Hrvatske. U 2019. godini projektu su se pridružili i učenici pripadnici hrvatske nacionalne manjine u europskim državama te je održano ukupno 6 videokonferencija. Razvojem takvog projekta, Središnji državni ured nastoji kod najmlađih generacija očuvati i jačati svijest o pripadnosti jednom, nedjeljivom hrvatskom narodu, neovisno o tome gdje on živi. U sklopu projekta Korijeni, za sudionike navedenih mreža, održana je Ljetna škola hrvatskog identiteta, u kolovozu u Vukovaru. Zahvaljujući suradnji Središnjeg državnog ureda s Gradom Vukovarem i Osnovnom školom Dragutina Tadijanovića iz Vukovara, 59 učenika u dobi od 11 do 14 godina iz Austrije, Slovenije, Srbije i Bosne i Hercegovine upoznali su bogatu povijesnu i kulturnu baštinu Grada Vukovara kao i njegove prirodne ljepote te posjetili Grad Ilok. Svoje vještine i kreativnost polaznici su dodatno obogatili sudjelovanjem na dramskoj, folklornoj, tamburaškoj, foto/video i radionici kreativnog pisanja, a stečena znanja i vještine predstavili su prigodnim programom i izložbom fotografija na završnoj priredbi u Hrvatskom domu u Vukovaru.

U okviru strateškog cilja poticanja povratka hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku važno je naglasiti uspješnu provedbu niza aktivnosti: Program učenja hrvatskog jezika, putem kojeg je tijekom 2019. odobreno 250 stipendija za učenje jezika na sveučilištima u Hrvatskoj; platforme za on line učenje hrvatskog jezika A1 i A2 razine na kojima se do konca 2019. upisalo više od 4.800 polaznika; osiguranje posebnih upisnih kvota za upise na studijske programe za Hrvate izvan Republike Hrvatske - pripadnike hrvatske nacionalne manjine i hrvatskoga iseljništva, a u 2019. odobrena je posebna upisna kvota i na Hrvatskom katoličkom sveučilištu i Sveučilištu Sjever te na Veleučilištu u Lavoslava Ružičke u Vukovaru.

Središnji državni ured u 2019. godini uspješno je realizirao svoje aktivnosti, uz zajedničku suradnju i uzajamnu potporu hrvatskog iseljništva, hrvatske nacionalne manjine i Hrvata u Bosni i Hercegovini. Stoga ćemo našu suradnju i zajedništvo utemeljeno na kvalitetno provedenim programima i projektima snažiti i u narednom razdoblju te nastaviti graditi međusobno povjerenje te nastojati osigurati zaštitu i očuvanje nacionalnog identiteta svih Hrvata izvan granica Lijepe Naše.

Zvonko Milas

30. ožujka 2020.

2. Djelatnost i organizacijska struktura Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Središnji državni ured kao središnje tijelo državne uprave nadležno za odnose s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, kontinuirano osmišljava, provodi, prati i podupire različite programe i projekte te poduzima brojne aktivnosti kojima se potiče jačanje suradnje, uspostavljanje, njegovanje i promicanje dobrih i partnerskih odnosa s ciljem očuvanja i razvijanja hrvatskog identiteta i povezanosti s domovinom Hrvatskom, kako Hrvata u Bosni i Hercegovini, tako i hrvatske nacionalne manjine u 12 europskih država i hrvatskoga iseljništva.

Skrb za Hrvate izvan Republike Hrvatske sastavni je dio unutarnje i vanjske politike Republike Hrvatske, a njezin strateški cilj je očuvanje, jačanje i razvoj hrvatskog zajedništva te gospodarski i opći napredak, kako Hrvata u domovini, tako i Hrvata koji žive u drugim državama.

Djelokrug Središnjeg državnog ureda definiran je člankom 13. Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (Narodne Novine 124/2011 i Narodne novine 16/2012, dalje u tekstu: **Zakon**), a između ostalog obuhvaća: brigu za zaštitu prava i interesa te očuvanje i jačanje identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske; uspostavljanje, održavanje i promicanje veza te jačanje suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, stvaranje uvjeta za povratak iseljenika/dijasporu u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život te nadzor i koordinaciju navedenih aktivnosti između nadležnih ministarstava, drugih tijela državne uprave i ostalih nositelja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske

Središnji državni ured je tijekom svog rada izrastao u državnu instituciju od izuzetnog značaja za stvaranje kvalitetnog i sveobuhvatnog odnosa između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske, prepoznatu kao pouzdanog partnera Hrvatima izvan domovine glede širokog raspona tema bitnih za unaprjeđenje međusobnih odnosa ali i problematike koja je važna za poboljšanje njihova položaja i statusa u zemljama u kojima žive.

Unutarnje ustrojstvo Središnjeg državnog ureda uređeno je Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 02/2017 i 04/2019).

U Središnjem državnom uredu ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice:

1. Kabinet državnog tajnika
2. Sektor za provedbu i nadzor programa i projekata Hrvata izvan Republike Hrvatske
3. Sektor za pravni položaj, kulturu i obrazovanje Hrvata izvan Republike Hrvatske
4. Ured dobrodošlice
5. Glavno tajništvo

Sistematizacijom radnih mjesta u Središnjem državnom uredu predviđeno je 57 radnih mjesta. Zaključno s 31.12.2019. godine bilo je stvarno 43 zaposlenih.

U Planu prijama u državnu službu u tijela državne uprave i stručne službe i urede Vlade Republike Hrvatske za 2019. godinu, Središnjem državnom uredu odobreno je zapošljavanje 5 novih službenika. Na temelju klauzule 2 za 1 u 2019. Središnjem državnom uredu odobreno je zapošljavanje 3 službenika.

U 2019. godini u državnu službu u Središnji državni ured temeljem javnog natječaja objavljenog u Narodnim novinama, broj 49/2019 od 15.05.2019., primljena je 1 osoba, temeljem javnog natječaja objavljenog u Narodnim novinama, broj 98/2019 od 16.10.2019. (djelomično obustavljen), primljeno je 5 osoba. Temeljem natječaja u Narodnim novinama, broj 125/2019 od 20.12.2019. (djelomično obustavljen), primljena je 1 osoba u 2020. godini. Također, temeljem Sporazuma o trajnom premještanju, u Središnji državni ured prešla je jedna državna službenica iz Ministarstva hrvatskih branitelja s danom 01. listopada 2019. godine.

Kako bi mogao što kvalitetnije odgovoriti na brojne potrebe Hrvata izvan Republike Hrvatske, kao i na povećan opseg poslova, Središnjem državnom uredu je, u odnosu na 2018. godinu, povećan proračun te je u 2019. godini raspolagao sa financijskim sredstvima u iznosu od 79.466.313,22 kuna od čega:

- 63.845.054,00 kuna iz Općih prihoda i primitaka (izvor 11);
- 9.585.577,40 kuna ostvarenih sredstava iz Prihoda od igara na sreću (izvor 41);
- 5.767.659,02 kuna neutrošenih prihoda iz prethodne godine (izvor 41);
- 267.383,82 kn ostvarenih namjenskih sredstava iz izvora 43 za projekt Domovina te
- 638,98 kn od Pomoći EU (izvor 51) za sudjelovanje u projektu e-račun

3. Vizija, misija i ciljevi

Vizija:

Moderan, proaktivan i inovativan Središnji državni ured na usluzi svim Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Misija:

Zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te skrb za očuvanje i jačanje njihovog identiteta i prosperiteta; rad na uspostavljanju, održavanju i promicanju veza s Hrvatima izvan Republike Hrvatske; rad na jačanju suradnje, a posebno gospodarske suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te obavljanje poslova koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak iseljenika/dijasporu u Republiku Hrvatsku i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u Republici Hrvatskoj.

Ciljevi:

Zaštita prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te jačanje njihovih zajednica;

Razvijanje suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i

Poticanje povratka hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku.

4. Izvješće o radu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske po programima

1. **PROGRAM POTPORE HRVATIMA U BOSNI I HERCEGOVINI**
2. **PROGRAM FINANCIRANJA POSEBNIH POTREBA I PROJEKATA OD INTERESA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE**
3. **PROGRAM POTPORE HRVATSKOJ NACIONALNOJ MANJINI U 12 EUROPSKIH DRŽAVA**
4. **PROGRAM POTPORE HRVATSKIM ZAJEDNICAMA U ISELJENIŠTVU**
5. **PROGRAM STIPENDIRANJA STUDENATA PRIPADNIKA HRVATSKOG NARODA**
6. **PROGRAM UČENJA HRVATSKOG JEZIKA U REPUBLICI HRVATSKOJ**

4.1. PROGRAM POTPORE HRVATIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Povezivanje s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, potpora njihovu povratku i ostanku te očuvanje njihove jednakopravnosti strateški je interes Republike Hrvatske. Jedan od načina ostvarenja tog cilja je i financiranje obrazovnih, kulturnih, znanstvenih i zdravstvenih programa i projekata koji su od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini.

I u 2019., Vlada Republike Hrvatske nastavila je podupirati programe i projekte značajne za unaprjeđenje kvalitete života Hrvata u Bosni i Hercegovini kao i povećavati iznos financijskih sredstava za tu namjenu. Tako je prošle godine osigurano 25.800.000,00 kn – do sada najveći iznos sredstava. Time se jasno pokazuje značaj koji ova vlada pridaje Hrvatima u Bosni i Hercegovini, osiguravanju uvjeta za njihov održivi ostanak u toj zemlji ali i stvaranja platforme za razvoj i prosperitet (iznos sredstava za projekte i programe Hrvata u Bosni i Hercegovini od 2016. do 2019. godine povećan za skoro 30 posto; u 2016. iznosio je 20 milijuna kuna, a 2019. iznosio je 25,8 milijuna kuna).

Javni natječaj za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2019. godinu Središnji državni ured je raspisao 15. travnja 2019. godine.

Vlada Republike Hrvatske je na 173. sjednici održanoj 1. kolovoza 2019. godine donijela Odluku o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu. Osiguran je dosad najveći iznos za ovu namjenu, točnije 25,8 milijuna kuna

Financijska sredstva raspodijeljena su za 89 programa i projekata i to:

- 34 programa i projekta iz područja kulture - 6.820.000,00 kn
- 17 programa i projekta iz područja obrazovanja i znanosti - 6.290.000,00 kn

- 12 programa i projekta iz područja zdravstva - 6.120.000,00 kn
- 26 programa i projekta iz ostalih područja - 6.570.000,00 kn

OBRAZOVANJE I ZNANOST Obrazovanje, kao temelj prosperitetne budućnosti jednog naroda, jedno je od najvažnijih područja koje se kontinuirano i sustavno podupire. Gradnjom novih, kao i uređenjem te dodatnim opremanjem postojećih škola, učeničkih i studentskih domova i sportskih dvorana, osiguravaju se mladima primjereni uvjeti za učenje i studiranje u sredini u kojoj žive čime ih se potiče i motivira za ostanak u svojoj zemlji.

Zato su u području obrazovanja i znanosti dane potpore za izgradnju, obnovu, rekonstrukciju i opremanje škola u Novom Travniku, Odžaku, Žepču, Posušju i Fojnici, kao i potpora radu Opće gimnazije u Banja Luci te za izgradnju igrališta za mali nogomet u Šamcu.

Isto tako, dodijeljena su sredstva za izgradnju školske sportske dvorane u Čitluku. Uz to, financirana je izgradnja i uređenje učeničkog doma u Žepču te izgradnja dječjih vrtića u Tomislavgradu, Banja Luci i Usori.

Respektirajući značaj informiranja na hrvatskom jeziku u Bosni i Hercegovini, dana su i novčana sredstva za pomoć izdavačkoj djelatnosti za monografiju 120. godina župe Nevesinje, Hrvatskoj akademiji za znanost i umjetnost u Bosni i Hercegovini, Hrvatskom leksikografskom institutu Bosne i Hercegovine te za obnovu i opremanje Radiotelevizije Herceg-Bosne u Mostaru. Potpora je dana i Mreži Internet portala na hrvatskom jeziku u Bosni i Hercegovini.

ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB Dostupna i primjerenjena zdravstvena i socijalna skrb jedan je od temeljnih uvjeta za održiv ostanak i povratak Hrvata u Bosni i Hercegovini. Financirani projekti i programi odnose se na izgradnju, rekonstrukciju, opremanje i proširenje bolničkih kapaciteta, kapaciteta domova zdravlja i specijaliziranih medicinskih ustanova u Čitluku, Novom Travniku, Novoj Bili, Livnu, Mostaru i Kiseljaku. Nastojeći odgovoriti na potrebe najranjivijih skupina društva, novčana sredstva su dana za dogradnju, opremanje i uređenje domova i drugih ustanova za starije, nemoćne i socijalno ugrožene osobe u Domanovićima, Čapljini, Mostaru, Orašju i Kiseljaku.

KULTURA Kulturu kao značajnu odrednicu nacionalnog identiteta može se očuvati samo neprekidnom i odgovarajućom skrbi za kulturna dobra od nacionalnog interesa, njegovanjem tradicionalnih manifestacija i vrijednosti koje ta kultura baštini te uvažavanjem svih povijesnih, vjerskih i civilizacijskih činjenica koje se odnose na kulturu onog dijela hrvatskog naroda koji prebiva na području Bosne i Hercegovine. Upravo radi toga, izdvojena su novčana sredstva za izgradnju, rekonstrukciju, sanaciju, obnovu i uređenje župnih crkvi i drugih sakralnih objekata i muzeja u Bijeljini, Livnu, Tuzli, Gučkoj Gori, Mostaru, Tolisi, Plehanu, Olovu, Drinovicima, Podmilačju i Unki-Bosanska Posavina.

Dane su i potpore za izgradnju, uređenje i opremanje muzeja, galerija, centara za mlade, knjižnica u Livnu, Tomislavgradu, Gorici-Sovićima, Mostaru, Klobuku, Stocu, Travniku,

Vitezu, Širokom Brijegu, Jarama pored Širokog Brijega, Blagaj Buni i Ljubuškom te za spomen - obilježja Livnu, Prozoru-Rami i Jajcu.

Isto tako dana su novčana sredstva za održavanje manifestacija: „Dani hrvatskog filma 2019.“ u Orašju, „20. Mediteran Film Festival“ u Širokom Brijegu, 16. Didakovi dani 2019., „Mostarsko proljeće 2019.“ u Mostaru i West Hercegovina Fest No. 17.

OSTALA PODRUČJA Primjerena komunalna infrastruktura u naseljenim mjestima od životne je važnosti za povratak, ali i održivi ostanak Hrvata u tim mjestima. Zato su dane potpore za izgradnju, rekonstrukciju, obnovu, sanaciju i asfaltiranje cesta u Drijenči-Gornjoj Obodnici, Šimićima, Dobretićima, Čapljini i Varešu te za izgradnju vodovodne mreže u Domaljevcu, Straži-Srebreniku i Ivančici.

U cilju demografske obnove i stvaranja uvjeta održivog ostanka dodijeljena su sredstva za izgradnju stambeno-poslovne zgrade s ciljem demografskog oporavka i razvoja općine Ravno; obnovu i izgradnju objekata za rad udruga proisteklih iz domovinskog rata u Odžaku, izgradnju sportskih centara u Kreševu, Kupresu, Pelagićevu.

Uz škole, domove zdravlja, projekte iz kulture, po prvi puta značajnija potpora je data i projektima koji otvaraju mogućnost otvaranja novih radnih mjesta. To su projekti iz područja turizma i poljoprivrede koji, sukladno prirodnim potencijalima Bosne i Hercegovine, mogu zaista biti pokretači razvoja cjelokupnog kraja – govorimo o Posavini, Hercegovini i Središnjoj Bosni. Zahvaljujući tim idejama i inicijativama, osigurat će se radna mjesta za brojne Hrvate u Bosni i Hercegovini te će se, također, vrlo skoro svjedočiti zasijanim poljima različitih poljoprivrednih kultura ali i bogatom turističkom ponudom temeljenoj na hrvatskoj povijesnoj, prirodnoj i kulturnoj baštine koja će, realizacijom ovih projekata, biti stavljena u funkciju razvoja svih vrsta turizma.

Kada se govori o kriterijima, važno je istaknuti da su prvenstveno birani projekti koji donose korist i koji su na dugoročnu dobrobit hrvatskom narodu u Bosni i Hercegovini. Podržani su veći, strateški važni projekti – škole, bolnice, domovi zdravlja, studentski i domovi za starije i nemoćne, infrastrukturni projekti, kao i projekti koji pružaju mogućnost otvaranja novih radnih mjesta. Prednost u dobivanju financijske potpore imali su i programi i projekti koji se provode u partnerstvu s lokalnom zajednicom u Bosni i Hercegovini, a vodilo se računa i da potpora bude zemljopisno raspoređena na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine gdje žive Hrvati.

Vlada Republike Hrvatske, donošenjem Odluke o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini, pruža važnu pomoć i potporu udrugama i ustanovama Hrvata u Bosni i Hercegovini te kroz njih osnažuje i ohrabruje hrvatski narod u njegovom nastojanju za održivim ostankom te podupire i čuva nacionalni identitet hrvatskog naroda u toj zemlji.

I ove godine, potpisivanje ugovora s korisnicima potpore održano je u Bosni i Hercegovini - u prostorijama Franjevačkog samostana Uznesenja BDM u Tolisi (6. rujna 2019. godine), čije uređenje i obnovu pomaže Vlada Republike Hrvatske. Time se dodatno poslala poruka i

potvrda snažne opredijeljenosti Vlade Republike Hrvatske za još čvršćim povezivanjem sa sunarodnjacima u Bosni i Hercegovini. Potpisivanju su nazočili najviši dužnosnici iz političkog i vjerskog života kao i predstavnici svih razina vlasti i različitih područja života Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Prilog 1. Odluka o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu

Važno je naglasiti da je Vlada Republike Hrvatske, putem Središnjeg državnog ureda, nastavila pružati financijsku potporu institucijama od strateškog značaja – Sveučilištu u Mostaru i Hrvatskom narodnom kazalištu u Mostaru sa 6.000.000 kuna (te preko Ministarstva zdravstva i Sveučilišna kliničkoj bolnici u Mostaru). Značaj koje ove institucije imaju za opstanak i prosperitet Hrvata u Bosni i Hercegovini je nemjerljiv – od očuvanja i njegovanja hrvatskog kulturnog identiteta, stvaranja preduvjeta za društveni i gospodarski napredak, zaustavljanja odlaska posebice mladih ljudi iz Bosne i Hercegovine, te pozicioniranja Hrvata kao predvodnika u svim pitanjima i procesima bitnim za tu zemlju. Dobrobiti ove potpore vidljive su i danas, no njihov pravi učinak očekujemo u razdoblju pred nama.

Putem Javnog poziva za financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2019. godini, koji za cilj ima dodatno promicati veze i jačati suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, podržano je 79 projekata Hrvata u BiH – od različitih filmskih, glazbenih, kazališnih festivala, obnove knjižnog fonda do projekata kojima se potiče razvoj malog poduzetništva. Kroz ovaj program također, nastojimo odgovoriti i na druge potrebe Hrvata u Bosni i Hercegovini – primjerice pomažemo pojedince i obitelji koji se nalaze u teškim socijalno materijalnim uvjetima. Na ovaj način, u 2019. godini pružena je potpora za 18 osoba.

4.2. PROGRAM POTPORE HRVATSKOJ NACIONALNOJ MANJINI U 12 EUROPSKIH DRŽAVA

Kroz stalnu značajniju financijsku potporu programima i projektima udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine, cilj je osnažiti hrvatsku manjinsku zajednicu u domicilnim državama u ostvarivanju manjinskih prava, pogotovo etničku, vjersku, kulturnu i jezičnu samosvijest te ih učiniti punopravnim čimbenikom domicilne države.

Središnji državni ured je u 2019. godini u suradnji s veleposlanstvima Republike Hrvatske proveo Javni natječaj za prijavu programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2019. godinu, temeljem kojeg je hrvatskoj nacionalnoj manjini bilo namijenjeno ukupno 5.000.000,00 kuna, od čega je tijekom 2019. godine, sukladno Odluci o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2019. godinu, korisnicima, manjinskim zajednicama u Austriji, Crnoj Gori, Češkoj, Italiji, Kosovu, Mađarskoj, Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Srbiji, doznačeno 4.840.000,00 kuna.

Ovim natječajem podupiru se aktivnosti hrvatske zajednice u ostvarivanju i jačanju manjinskih prava (očuvanju hrvatskoga identiteta, jezika, kulture i kulturne baštine, obrazovanja, znanosti, sporta i sl.), aktivnosti s ciljem razvoja manjinskih medija i djelovanja

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

manjinskih institucija, kao i drugi projekti koji zadovoljavaju i unaprjeđuju opće javne potrebe hrvatske manjinske zajednice u svrhu zaštite prava i interesa Hrvata.

Po okončanju postupka Javnog natječaja potporu je ostvarilo 151 programa i projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine iz 11 navedenih država, čijim se ostvarenjem na različite načine doprinosi očuvanju i razvijanju hrvatskoga identiteta, kulture i povezanosti s Hrvatskom, a od kojih ovdje navodimo po jedan projekt iz svake države: On-line rječnik Znanstvenog instituta Gradišćanskih Hrvatov iz Trajštofa iz Republike Austrije; Potpora funkcioniranju Radio Duxa Hrvatske krovne zajednice Dux Croatorum iz Donje Lastve, Tivat, Crna Gora; Molizaiko 4 – Susret zajedništva domovinske i iseljene Hrvatske u Moliseu u organizaciji udruge Jedna Musika, Molise, Talijanska Republika; Pripremanje toplog obroka za korisnike Narodne kuhinje u Letnici u Republici Kosovo; Državni kamp hrvatskoga jezika i kulture koji se u organizaciji Hrvatske državne samouprave iz Budimpešte održava u Kulturno-prosvjetnom centru Hrvata iz Mađarske u Vlašićima na otoku Pagu; Promocija hrvatske kulturne baštine u organizaciji Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji, Skopje; Potpora aktivnostima udruge Demokratski savez Hrvata u Rumunjskoj iz Lupaka u području obrazovanja, kulture i informiranja; Potpora Godišnjem programu rada za 2019. godinu Saveza hrvatskih društava u Sloveniji, Ljubljana, Republika Slovenija; Festival hrvatske kulture i smotre hrvatskog folklora u Bratislavi u Slovačkoj Republici koji organizira Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj; Potpora kombiniranom projektu u području kulture i jezika Udruge građana hrvatske nacionalnosti u Češkoj Republici te TV i Internet program na hrvatskom jeziku udruge novinara Cro-info iz Subotice, Republika Srbija.

Posebno je važno istaknuti kako su uz planirana sredstva za potporu programa i projekata hrvatske nacionalne manjine, u 2019. godini temeljem Zaključka Vlade Republike Hrvatske osigurana dodatna sredstva u iznosu od 900.000,00 kuna za realizaciju strateški važnog projekta hrvatske manjine u Srbiji – izgradnja Hrvatske kuće i kadrovska osnaživanje hrvatske zajednice u Republici Srbiji.

Prilog 2. Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2019. godinu

4.3. PROGRAM POTPORE HRVATSKIM ZAJEDNICAMA U ISELJENIŠTVU

Odnos Republike Hrvatske sa hrvatskim iseljeništvom višeslojan je, dinamičan i dugovječan, utemeljen na međusobnom povjerenju, poštovanju i uzajamnosti. Novi pristup Središnjeg državnog ureda prema hrvatskom iseljeništvu usmjeren je na suradnju, povezivanje te jačanje hrvatskog identiteta diljem svijeta.

Jedan od vidova suradnje Središnjeg državnog ureda s iseljeništvom je i program potpore hrvatskim zajednicama koji se provodi putem Javnog natječaja za prijavu programa/projekata organizacija hrvatskog iseljeništva u prekomorskim i europskim državama radi ostvarenja financijske potpore koji je objavljen i u 2019. godini.

Cilj ovog natječaja je očuvanje i poticanje kulturne, znanstvene, gospodarske, sportske i druge suradnje između Republike Hrvatske i iseljeničkih zajednica Hrvata izvan Republike Hrvatske. Program je osmišljen za podupiranje specifičnih potreba i konkretnih aktivnosti

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

hrvatskih iseljeničkih zajednica u svim područjima bitnim za očuvanje i njegovanje hrvatskog identiteta, a ponajprije u područjima kulture i obrazovanja.

Nakon provedenog Javnog natječaja temeljem Odluke o dodjeli financijskih sredstava programima/projektima organizacija hrvatskog iseljeništva u prekomorskim i europskim državama za 2018. godinu hrvatskim zajednicama u iseljeništvu, tijekom 2019. godine, doznačena su sredstva u iznosu od 2.224.000,00 kuna.

Nakon provedenog Javnog natječaja temeljem Odluke o dodjeli financijskih sredstava programima/projektima organizacija hrvatskog iseljeništva u prekomorskim i europskim državama za 2019. godinu dodijeljen je iznos od 3.500.000,00 kuna, kojim je financirano ukupno 71 programa/projekata, od čega je u 2019. isplaćeno 120.000 kn, a ostatak je korisnicima doznačen u 2020. godini.

Prilog 3. Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatskog iseljeništva u prekomorskim i europskim državama za 2019. godinu

4.4. PROGRAM FINANCIRANJA POSEBNIH POTREBA I PROJEKATA OD INTERESA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Cilj Programa je dodatni poticaj promicanju veza i jačanju suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, jačanje hrvatskih zajednica i položaja hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, očuvanje, jačanje i promicanje nacionalnog identiteta, hrvatskog jezika, kulturnog stvaralaštva i baštine, kao i pomoć ugroženim pojedincima - pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske.

Pored zasebnih natječaja za svaku kategoriju Hrvata izvan Republike Hrvatske ovim Programom, koji je namijenjen svim pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, nadopunjuju se potrebe hrvatskih zajednica diljem svijeta u zaštiti njihovih prava i interesa.

Program se provodi putem javnog poziva te je namijenjen neprofitnim organizacijama izvan Republike Hrvatske i u Republici Hrvatskoj (udruge građana, zaklade, ustanove i ostale organizacije koje ne ostvaruju dobit ili profit za svoj rad), fizičkim osobama čiji projekti obuhvaćaju brigu za očuvanje i jačanje identiteta Hrvata izvan Republike Hrvatske i ugroženim pojedincima - pripadnicima hrvatskog naroda s prebivalištem izvan Republike Hrvatske.

Budući da je riječ o veoma važnom Programu Središnji državni ured je u 2019. godini raspisao dva Javna poziva (veljača i listopad 2019. godine) te Odlukom o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu (svibanj 2019. godine), dodijelio iznos od 2.000.000,00 kuna, s kojim je financirano ukupno 115 programa i projekata, a Odlukom o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu (prosinac 2019. godine), dodijelio iznos od 1.400.000,00 kuna, s kojim je financirano ukupno 91 programa i projekata.

***Prilog 4:** Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu temeljem provedenog 1. Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2019. godinu*

***Prilog 5:** Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu temeljem provedenog 2. Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2019. godinu*

4.5. PROGRAM STIPENDIRANJA STUDENATA PRIPADNIKA HRVATSKOG NARODA

Cilj ovog programa je jačanje obrazovnih i znanstvenih kapaciteta Hrvata izvan Republike Hrvatske, jačanje položaja i uloge obrazovanih pojedinaca u sredinama u kojima žive te ujedno aktivno uključivanje Hrvata izvan Republike Hrvatske u društveni i politički život Republike Hrvatske.

Stipendije za studente pripadnike hrvatskog naroda dodjeljuju se temeljem Pravilnika o stipendiranju studenata - pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske. Pravo na stipendiju ostvaruje se putem Javnog natječaja, a prema utvrđenim kriterijima za dodjeljivanje stipendija.

Temeljem Odluke o dodjeli stipendija studentima - pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske za akademsku godinu 2018./2019. dodijeljeno je 500 stipendija pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske od čega 100 stipendija za studente koji studiraju u Republici Hrvatskoj i 400 stipendija za studente koji prebivaju i studiraju u Bosni i Hercegovini. Time je dan dodatan poticaj jačanju ljudskih kapaciteta čime se potiče ostanak Hrvata u Bosni i Hercegovini.

Ukupno isplaćeni iznos za stipendije studentima za akademsku godinu 2018./2019. bio je 3.381.000,00 kuna za 483 stipendije, od čega za stipendije studentima koji studiraju u Republici Hrvatskoj 651.000,00 kuna, a za studente koji prebivaju i studiraju u Bosni i Hercegovini 2.730.000,00 kuna.

4.6. PROGRAM UČENJA HRVATSKOG JEZIKA U REPUBLICI HRVATSKOJ ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Program učenja hrvatskog jezika ima osobitu važnost u smislu njegovanja i promicanja hrvatskoga jezika i kulture. Ovim se programom ujedno potiče povratak hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka u Republiku Hrvatsku, te se stvaraju preduvjeti za njihovo lakše uključivanje u gospodarski i društveni život Republike Hrvatske. Unatoč činjenici da se većina polaznika po završetku tečaja vraća u zemlje iz kojih dolaze, stečeno znanje kroz Program učenja hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj je vrijedno i korisno ne samo za njih

osobno, nego i za brojne iseljeničke zajednice u čiji se rad uključuju mnogi od bivših polaznika.

Pravo na stipendiju ostvaruje se putem Javnog poziva, na koji se prijavljuju pripadnici hrvatskog naroda, njihovi supružnici, kao i prijatelji hrvatskog naroda i Republike Hrvatske iz cijelog svijeta.

Tečaj hrvatskoga jezika organizira se na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Splitu i Rijeci, a od akademske godine 2019./20. i u Osijeku. Provode ga Centar za hrvatski kao drugi i strani jezik „Croaticum“ (Zagreb), Centar za hrvatske studije u svijetu (Split), Riječka kroatistička škola (Rijeka) i Odsjek za kroatistiku (Osijek). I u 2019. godini Središnji državni ured je temeljem Pravilnika preuzeo obvezu plaćanja stipendije za jedan i/ili dva semestra koja uključuje trošak tečaja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj, subvencioniranu prehranu i djelomičnu naknadu za smještaj.

Imajući u vidu značenje i veliko zanimanje za Program, Središnji državni ured redovito čini iskorake kako bi se potpunije i brže ostvarili zacrtani ciljevi. U odnosu na prethodno razdoblje, za akademsku godinu 2019./20. znatno je povećan broj odobrenih stipendija, dodijeljeno ih je 250 za ukupno 170 polaznika tečaja u Republici Hrvatskoj. Istodobno je odobreno i 10 stipendija za internetsko učenje hrvatskoga jezika (Hrvatski internetski tečaj HiT-1).

Središnji državni ured je za Program učenja hrvatskog jezika u 2019. godini ukupno isplatio iznos od 885.810,49 kuna

Kandidati i potom polaznici tečaja hrvatskoga jezika u Republici Hrvatskoj dolaze iz različitih zemalja s brojnim hrvatskim iseljeništvom, a redovito ih je najviše iz Južne Amerike (Argentina, Čile, Peru, Bolivija, Venezuela, Kolumbija, Ekvador...).

U razdoblju od 2012. do 2020. ukupno je odobreno 1468 stipendija za 1044 polaznika.

5. Gospodarska suradnja

U okviru djelokruga rada Središnjeg državnog ureda u području gospodarske suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske tijekom 2019. godine nastavljena je suradnja s tijelima državne i lokalne uprave na poslovima pripreme i provedbe projekata u okviru gospodarske suradnje s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, a posebno s Hrvatima u Bosni i Hercegovini, kroz djelomično financirane razvojne projekte u okviru Javnog natječaja za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini u 2019. godini. Osim toga, nastavljena je kontinuirana suradnja s Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Hrvatskom gospodarskom komorom, sa stručno-poslovnim organizacijama, javnim ustanovama, pravnim osobama sa statusom javnih ustanova, diplomatskim misijama/konzularnim uredima Republike Hrvatske, s hrvatskim poduzetnicima i gospodarskim udrugama izvan Republike Hrvatske te s poduzetnicima i udrugama u Republici Hrvatskoj.

Koncem siječnja 2019. okončana je pilot faza projekta Registar hrvatskih subjekata izvan Republike Hrvatske kao digitalne baze podataka i komunikacijske mreže. Pilot faza projekta imala je fokus na 3 države (Argentina, Njemačka, Sjedinjene Američke Države), uz otvoreni pristup i Hrvatima iz ostalih država pri čemu se registriralo više od 4.100 korisnika koji su izradili više od 1.700 zapisa o fizičkim i pravnim osobama. Nakon testne faze, tijekom 2019. godine uslijedila je evaluacija projekta, unaprjeđenje pilot inačice Registra te izrada njene mobilne inačice. Započeta je izrada podloge za apliciranje Registra za dodjelu bespovratnih sredstava Europskog socijalnog fonda u cilju sufinanciranja uspostave produkcijske inačice Registra.

Tijekom 2019. godine nastavile su se kontinuirano provoditi aktivnosti informiranja hrvatskih iseljenika o mogućnostima ulaganja u Republiku Hrvatsku odgovaranjem na individualne upite i putem Registra kao komunikacijske mreže. Osim toga, odgovoreno je na određen broj upita Hrvata izvan Republike Hrvatske o mogućnostima gospodarske suradnje između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske koji su se odnosili na promociju i mogućnosti ulaganja u Republiku Hrvatsku, pružanje informacija o radu u inozemstvu, uvjeta u vezi povratka pripadnika hrvatskog iseljeničtva u Republiku Hrvatsku, poslovnog povezivanja poduzetnika u Republici Hrvatskoj s hrvatskim poduzetnicima izvan Republike Hrvatske u cilju izlaska na svjetsko tržište, dodjele poticaja za poslovanje povratnika iz hrvatskog iseljeničtva itd.

Osim navedenog, uz potporu i aktivno sudjelovanje Središnjeg državnog ureda, organizirano je nekoliko sastanaka, sajmova, kongresa, konferencija, sjednica i drugih manifestacija u zemlji i inozemstvu koji su se odnosili na gospodarsku suradnju s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (poslovna konferencija u gradu Otoku u Slavoniji; poslovna konferencija *Central European Tech Summit* u Beču u suradnji s Udrugom hrvatskih poduzetnika u Austriji kojoj je Središnji državni ured pružio potporu i pomoć u promociji; Business forum u Livnu u Bosni i Hercegovini; konferencija Udruženja hrvatsko-američkih stručnjaka u Clevelandu u Sjedinjenim Američkim Državama kojoj je Središnji državni ured pružio potporu; poslovna konferencija *Meeting G2* u Zagrebu kojoj je Središnji državni ured pružio potporu i pomoć u

promociji; konferencija „Povratništvo i gospodarski razvoj“ u Zagrebu; 5. susret hrvatske dijaspeore Južne Amerike u Buenos Airesu u Argentini kojoj je Središnji državni ured pružio potporu i pomoć u promociji; konferencija „Dijaspore i domovina“ Centra za istraživanje hrvatskog iseljeničtva u Zagrebu kojoj je Središnji državni ured pružio potporu).

Naposljetku, i tijekom 2019. godine nastavili su se kontinuirano prikupljati i ažurirati podaci i informacije za izradu odnosno ažuriranje gospodarskih promemorija Središnjeg državnog ureda za nekoliko država u kojima žive značajne hrvatske zajednice.

6. Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Savjet Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Savjet), savjetodavno tijelo, čiji mandat traje četiri godine, a koje pruža pomoć Vladi Republike Hrvatske u kreiranju i provedbi politike, aktivnosti i programa u odnosu na Hrvate izvan Republike Hrvatske, održao je svoju **Treću sjednicu drugog saziva Savjeta od 8. do 10. studenoga 2019. godine u Varaždinu**. U radu sjednice Savjeta, uz članove Savjeta, sudjelovao je i predsjednik Vlade Republike Hrvatske g. Andrej Plenković, brojni predstavnici državnih tijela i institucija, sveučilišne zajednice, znanstvenih i drugih institucija, predstavnici Katoličke crkve, Hrvatske radiotelevizije i organizacija civilnog društva.

Članovima Savjeta predstavljeno je niz važnih tema, kako za Hrvate u zemlji tako i za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

S obzirom na pitanja od izuzetne važnosti za Hrvate izvan Republike Hrvatske, ovogodišnja sjednica Savjeta bila je organizirana prema tematskim panelima kako slijedi.

1. Glasovanje izvan Republike Hrvatske
2. Očuvanje hrvatskog jezika i kulture Hrvata izvan Republike Hrvatske
3. Položaj i status Hrvata u Bosni i Hercegovini
4. Hrvatska radiotelevizija i program za Hrvate izvan Republike Hrvatske

Svakom panelu slijedila je rasprava na spomenute teme te su **doneseni konkretni Zaključci**, a sjednica Savjeta ujedno je bila i prilika razmotriti sve što je do sada učinjeno i što je potrebno učiniti za još jače povezivanje i jačanje odnosa između hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske s domovinom.

Nastavno na prvi tematski panel pod nazivom *Glasovanje izvan Republike Hrvatske*, istaknute su dvije prepreke koje stoje na putu biračima izvan Republike Hrvatske, a odnose se na postupak prethodne registracije i mogućnost glasovanja samo u diplomatsko – konzularnim predstavništva, koja su mnogim biračima poprilično udaljena. Savjet je stoga ukazao na važnost uvođenja dopisnog i/ili elektronskog glasovanja te ujedno predložio da se informacije i tumačenje zakonskih odredbi vezanih uz proces registracije birača, pravovremeno dostave članovima Savjeta koji će po potrebi s njima upoznati hrvatske zajednice iz država iz kojih dolaze.

Temeljem panela o *Očuvanju hrvatskog jezika i kulture Hrvata izvan Republike Hrvatske*, iskazana je potreba za utemeljenjem Instituta s ciljem razvijanja međunarodne kulturne suradnje i promocije hrvatskog jezika i kulture. Također, potrebno je nastaviti osiguravanje mjesta na sveučilištima u vidu posebnih upisnih kvota za pripadnike hrvatske nacionalne manjine i potomke hrvatskih iseljenika. Posebno je važno nastaviti poticanje učenja i proučavanja hrvatskog jezika i kulture izvan Republike Hrvatske te u tu svrhu osigurati i povećati broj učitelja i koordinatora hrvatske nastave kao i lektora hrvatskog jezika.

Kako bi se poboljšao *položaj i status Hrvata u Bosni i Hercegovini* što je ujedno bila i tema trećeg panela ovogodišnje sjednice, naglašena je važnost nastavka rada na ispunjenju strateškog cilja hrvatske politike u Bosni i Hercegovini poglavito u očuvanju njezine cjelovitosti i jednakopravnosti hrvatskog naroda. Savjet smatra da je za ostanak i opstanak Hrvata u Bosni i Hercegovini nužno osigurati snažniju potporu u gospodarskoj suradnji između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine te ostvariti uvjete za gospodarsko ulaganje hrvatskog iseljništva. Osobito je važan značaj potpore Vlade Republike Hrvatske članstvu Bosne i Hercegovine u Europskoj uniji i NATO-u.

Tema četvrtog panela odnosila se na *Hrvatsku radioteleviziju i program za Hrvate izvan Republike Hrvatske*, uz naglasak Savjeta kako je vidljiv pomak u praćenju života Hrvata u svijetu. Kako bi informacije o Hrvatima izvan Republike Hrvatske mogle doći do što većeg broja gledatelja, Savjet predlaže emitiranje emisije Globalna Hrvatska na I. programu HTV-a koji ima veću gledanost te ujedno ističe važnost otvaranja novih dopisništava u Bosni i Hercegovini i sustavnije praćenje Hrvata u Bosni i Hercegovini kao i njihovu intenzivniju prisutnost na svim informativnim programima.

I ova sjednica Savjeta potvrdila je zajedništvo svih Hrvata, kako onih u Republici Hrvatskoj tako i onih izvan Republike Hrvatske, koje je presudno za očuvanje nacionalnog identiteta i jačanje svijesti o nedjeljivosti hrvatskog naroda bez obzira na zemljopisne granice. Ostvareni pomaci i iskoraci u odnosima Republike Hrvatske i Hrvata i njihovih potomaka učinjeni su zahvaljujući ovoj Vladi te se nastavlja izgradnja međusobnog povjerenja u interesu zajedničkog napretka.

Sukladno usvojenim zaključcima s 1. konstituirajuće sjednice drugog saziva Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan Republike Hrvatske, održane u prosincu 2017. godine u Zagrebu, u Pečuhu je 26. travnja 2019. održan radni sastanak predstavnika hrvatske nacionalne manjine u europskim državama – članova Savjeta. Potpredsjednik Savjeta iz reda predstavnika hrvatske manjine gospodin Ivan Guban, ujedno i jedan od dvojice predstavnika hrvatske manjine iz Mađarske, bio je domaćin sastanka. Prijedlozi sa sastanka u Pečuhu bili su sljedeći: potrebna je veća pozornost Republike Hrvatske i njezinih institucija prema materijalnoj i nematerijalnoj kulturnoj baštini Hrvata izvan Republike Hrvatske, predstavnici manjina Savjeta smatraju da je sustav natječaja Središnjeg državnog ureda vrlo kompliciran te predlažu da HRT snimi i emitira seriju o hrvatskim manjinskim zajednicama.

Na sastanku je sudjelovalo sedam predstavnika iz četiri države: Mađarske, Republike Slovenije, Republike Austrije i Republike Srbije. Sveukupan broj predstavnika za dvanaest država bio je sedamnaest. Sastanku je u ime Središnjeg državnog ureda prisustvovao dr. sc. Milan Bošnjak, savjetnik s posebnim položajem za pitanja nacionalne hrvatske manjine u inozemstvu.

Prilog 6.: Zaključci Treće sjednice drugog saziva Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH

7. Ostale istaknute aktivnosti

7.1. HRVATI U BOSNI I HERCEGOVINI

Programi i projekti Središnjeg državnog ureda za Hrvate u Bosni i Hercegovini

Ulaganja Republike Hrvatske putem projekata i programa od interesa za bosansko-hercegovačke Hrvate, istodobno i ulaganja u cijelu Bosnu i Hercegovinu, doprinose cjelokupnom boljitku zemlje, gdje su Hrvati neodvojivi i konstitutivni dio. Središnji državni ured provodi četiri programa potpore kojima jača položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini. To su :

- ***Program potpore Hrvatima u BiH - Financiranje obrazovnih, kulturnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od posebnog interesa za hrvatski narod u BiH – detaljnije u dijelu Izvješća o programima***
- ***Program financiranja posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan RH – detaljnije u dijelu Izvješća o programima***
- ***Program stipendiranja studenata – detaljnije u dijelu Izvješća o programima***
- ***Program potpore strateškim institucijama Hrvata u BiH - za Sveučilište u Mostaru osigurano je 4.000.000,00 kuna i za Hrvatsko narodno kazalište u Mostaru 2.000.000,00 kuna.***

Uz konkretne programe koje provodi, Središnji državni ured je u svakodnevnoj komunikaciji i uspješno ostvaruje suradnju s političkim predstavnicima Hrvata na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, s brojnim udrugama i udruženjima koji djeluju u Bosni i Hercegovini ali i izvan nje, te institucijama i ustanovama iz područja kulture, znanosti i obrazovanja.

Isto tako, kako bi adekvatno i učinkovito rješavao poteškoće i probleme s kojima se suočavaju Hrvati u Bosni i Hercegovini – Središnji državni ured je pojačao suradnju s resornim institucijama u Republici Hrvatskoj: Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom regionalnog razvoja i EU fondova, Ministarstvom kulture, Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

Središnji državni ured aktivno je sudjelovao i u aktivnostima drugih resornih institucija koje provode programe za Hrvate u Bosni i Hercegovini. Predstavnici Središnjeg državnog ureda kao članovi povjerenstava sudjelovali su u donošenju prijedloga odluka temeljem raspisanih Javnih natječaja Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje.

Kao središnje tijelo nadležno za područje odnosa Republike Hrvatske sa Hrvatima izvan Republike Hrvatske, Središnji državni ured je tijekom 2019. godine sudjelovao i u drugim, za Hrvate u Bosni i Hercegovini, bitnim događanjima koja su inicirala druga tijela i institucije iz Republike Hrvatske.

Važno je naglasiti da je i u 2019. godini nastavljena inicijativa Središnjeg državnog ureda usmjerena na uspostavljanje suradnje s predstavnicima izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini

gdje Hrvati nemaju svoje predstavnike (Pelagićevo, Bihać) što je kod Hrvata u Bosni i Hercegovini prepoznato kao značajan pomak u odnosu na dosadašnju praksu.

Tijekom 2019. godine, u cilju detektiranja aktualnih problema i izazova s kojima se susreću Hrvati u Bosni i Hercegovini, državni tajnik i predstavnici Središnjeg državnog ureda, posjetili su sve dijelove Bosne i Hercegovine gdje žive Hrvati: Livno, Vitez, Kiseljak, Tomislavgrad, Jajce, Čapljina, Sarajevo, Ravno, Kreševo, Fojnica, Busovača, Novi Travnik, Banja Luka, Mostar, Kruševo, Grude, Odžak., Domaljevac, Šamac, Široki Brijeg, Ljubuški, Posušje, Žepče, Travnik, Orašje, Guča Gora, Bugojno, Čitluk, Kupres, Nova Bila, Neum, Prozor- Rama, Kornica pored Šamca.

Prilog 12. Tablica posjeta Hrvatima u Bosni i Hercegovini

Središnji državni ured je u Bosni i Hercegovini prisutan i kroz brojna kulturna, umjetnička, sportska, humanitarna događanja kojima je suorganizator ili pokrovitelj – Ljeto u Kornici, Šamac; Mediteran film festival i West Hercegovina fest, Široki Brijeg; Mostarsko proljeće, Mostar; Etnofest, Neum; Stolačka tarča, Stolac; Dani Hrvatskog filma 2019., Orašje; Revija tradicijske odjeće i Izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske, Tomislavgrad.; Pomozimo zajedno – Humanitarna udruga fra Mladen Hrkać, Široki Brijeg“; „Vratimo nadu zavičaju“ - dvodnevna manifestacija predstavljanja kulturno vjerske baštine Hrvata u BiH, Jajce; 7. Večer folklor „Tijaljsko silo“ u općini Grude; 56. Šimićevi susreti, Grude; 16. Didakovi dani, Gradnići – općina Čitluk; Festival klapske pisme, Posušje; Uštipak fest, Čapljina.

U cilju određivanja prioriteta i potreba Hrvata u Bosni i Hercegovini, i u 2019.godini, nastavljanja je praksa održavanja radnih sastanaka s predstavnicima vlada županija, općina i gradova. U travnju 2019.godine s predstavnicima iz Zapadno hercegovačke županije, u svibnju 2019.godine s predstavnicima Županije Posavske te u listopadu 2019.godine s načelnicima i predsjednicima općinskih vijeća iz Županije Središnja Bosna i Zeničko dobojske županije. U siječnju 2019.godine, u Banja Luci je održan sastanak s predstavnicima Hrvata iz političkog, društvenog i vjerskog života ovog dijela BiH.

U cilju učinkovitog rješavanja problema Hrvata povratnika, posebice u entitet Republika Srpska, Središnji državni ured je pojačao suradnju s predstavnicima udruga prognanih i Hrvata povratnika kao i s predstavnicima resornih tijela u Republici Hrvatskoj posebice sa Središnjim državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje koji je nadležan za projekt obnove obiteljskih kuća Hrvata povratnika u Bosni i Hercegovini.

Tijekom 2019. godine, u cilju dodatnog jačanja veza između dviju domovina hrvatskog naroda, Središnji državni ured je inicirao suradnju i s udrugama Hrvata iz Bosne i Hercegovine koje djeluju u Republici Hrvatskoj promičući i njegujući kulturnu baštinu Hrvata Bosne i Hercegovine (Udruga bosansko hercegovačkih Hrvata Prsten, Udruga bosanskih studenata u Zagrebu, Udruga hercegovačkih studenata u Zagrebu, Broćanska zajednica, Širokobriješka zajednica, Kupreška zajednica u Zagrebu).

7.2. HRVATSKA NACIONALNA MANJINA

Republika Hrvatska ima sklopljene bilateralne sporazume o obostranoj zaštiti nacionalnih manjina s Mađarskom (1995.), Republikom Srbijom (2004.), Republikom Sjevernom Makedonijom (2007.) i Crnom Gorom (2009.), a s ciljem praćenja provedbe sporazuma osnovani su međuvladini mješoviti odbori za zaštitu nacionalnih manjina (dalje u tekstu: MMO). Članovi MMO-a imenovani su od Vlade Republike Hrvatske i vlada država s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen Sporazum, a čine ih predstavnici nacionalnih manjina i predstavnici nadležnih državnih tijela (kultura, obrazovanje, unutarnji poslovi, pravosuđe, uprava i dr.).

S hrvatske je strane Središnji državni ured nositelj poslova u vezi priprema i održavanja sjednica MMO-a za zaštitu nacionalnih manjina, a supredsjedatelj svih MMO-a je državni tajnik Središnjeg državnog ureda.

Radom u okviru MMO-a nastoji se unaprijediti razina pravne zaštite te očuvati i razvijati nacionalni identitet hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj, Republici Srbiji, Republici Sjevernoj Makedoniji i Crnoj Gori, kao i mađarske, srpske, makedonske i crnogorske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Nakon što su u 2018. godini održane sjednice sva četiri MMO-a, što je vrlo vrijedno postignuće u europskim okvirima, aktivan rad je nastavljen i u 2019. godini te su održane tri sjednice: s Republikom Srbijom, Republikom Sjevernom Makedonijom i Mađarskom.

Osma sjednica MMO-a za zaštitu nacionalnih manjina između Republike Hrvatske i Republike Srbije održana je 12. i 13. ožujka 2019. u Zagrebu i Pakracu, hrvatsko izaslanstvo je predvodio Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda i predsjedatelj hrvatskog dijela MMO-a, a srpsko dr. sc. Ivan Bošnjak, državni tajnik u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave i predsjedatelj srpskog dijela MMO-a.

Na sjednici se razmatrala provedba preporuka sa 7. sjednice te se raspravljalo o najvažnijim problemima i izazovima, ali i aktivnostima i postignućima predstavnika hrvatske i srpske manjine koji žive u dvjema državama. Unatoč često različitim pogledima na brojna pitanja, događaje i teme, iskazana je otvorenost objiju strana za uspostavljanje konstruktivnog dijaloga s ciljem poboljšanja položaja manjina te osiguravanja što boljih uvjeta za kvalitetniji život i razvoj manjinskih zajednica, a time i razvijanja ukupnih odnosa između dviju država.

Vežano uz ispunjavanje preporuka sa 7. sjednice, utvrđeno je da su neke ispunjene u cijelosti, neke djelomično te da značajan broj preporuka nije ispunjen. Od svih preporuka koje nisu ispunjene, jedna se izdvaja na poseban način, a to je pitanje zajamčene političke zastupljenosti hrvatske nacionalne manjine te se opravdano smatra da bi se osiguravanjem zastupljenosti hrvatske nacionalne manjine na svim razinama, od lokalne do državne, stvorili preduvjeti za značajno poboljšanje statusa i položaja Hrvata u Republici Srbiji. Napominjemo da je ovo preuzeta obveza Republike Srbije, izrijeком navedena u članku 9. Sporazuma iz 2004. godine te potom potvrđena u svim kasnijim zapisnicima sa sjednica MMO-a, kao i da svoju obvezu preuzetu prema pripadnicima srpske nacionalne manjine Republika Hrvatska ispunjava u cijelosti. Na žalost, uočljivo je da je u 2018. godini srpska strana bila spremnija za poduzimanje aktivnosti umjerenih na ispunjenje preporuka sa sjednice MMO, a time i poboljšanje statusa Hrvata, dok u 2019. godini na žalost nema pozivnih pomaka, nego su

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

štoviše zaustavljeni i neki ranije otpočeti pozitivni procesi. Relaksiranju postojećeg stanja, jačanju položaja nacionalnih manjina i osiguravanju mogućnosti kvalitetnijeg života predstavnicima obiju manjina, moglo bi doprinijeti aktivnije sudjelovanje manjinskih zajednica iz obje države u Interreg programu prekogranične suradnje Hrvatska-Srbija, što je jedna od preporuka MMO-a.

4. sjednica MMO-a za zaštitu nacionalnih manjina između Republike Hrvatske i Republike Sjeverne Makedonije održana je 8. srpnja 2019. u Zagrebu. Hrvatsko izaslanstvo je vodio Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda, a makedonsko Edmond Ademi, ministar zadužen za dijasporu u Vladi Republike Sjeverne Makedonije. U konstruktivnoj i pozivnoj atmosferi na sjednici su raspravljena najvažnija pitanja nacionalnih manjina: pravo na obrazovanje na manjinskom jeziku i pismu, prava iz područja kulture, informiranja, zapošljavanje pripadnika nacionalnih manjina i njihovo sudjelovanje u predstavničkim tijelima na svim razinama.

Uz obostranu iskazanu otvorenost za pojačanje komunikacije i suradnje, uočljiv je veliki nesrazmjer u razini ostvarenosti manjinskih prava u dvije države. Predstavnici Makedonaca koji žive u Republici Hrvatskoj izražavaju zadovoljstvo svojim položajem u Republici Hrvatskoj i razinom ostvarenih manjinskih prava, a njihovo mišljenje dijele i predstavnici institucija Republike Sjeverne Makedonije. S druge strane, predstavnici Hrvata vrlo su nezadovoljni, Hrvati se ne spominju u Ustavu Republike Sjeverne Makedonije, a k tome imaju vrlo skromnu potporu makedonske strane za rad na očuvanju i razvijanju jezičnoga, kulturnoga i vjerskoga identiteta. Ohrabrujuće je što je makedonska strana odmah nakon 3. sjednice, a to se nastavilo i u 2019. godini, iz više izvora osigurala određena sredstva za kulturne programe hrvatske zajednice te iskazala spremnost za daljnje konkretno djelovanje i značajnije poboljšanje stanja.

Tijekom održavanja 4. sjednice, potvrđujući vrlo dobre i prijateljske odnose dviju država te dajući dodatnu težinu radu MMO-a i ističući važnost nacionalnih manjina, potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske i ministrica vanjskih i europskih poslova gđa Marija Pejčinović-Burić primila je izaslanstvo Republike Sjeverne Makedonije na čelu s ministrom g. Edmondom Ademijem.

15. sjednica MMO-a za zaštitu nacionalnih manjina između Republike Hrvatske i Mađarske održana je 12. prosinca 2019. u Zagrebu. Hrvatsko izaslanstvo je vodio Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda, a mađarsko Ferenc Kalmár, povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine Mađarske zadužen za razvoj politike susjedstva. Početku sjednice MMO-a nazočio je ministar vanjskih i europskih poslova dr. sc. Gordan Grlić Radman, koji je istaknuo vrlo dobre bilateralne odnose i veliku važnost manjinskih prava koja su na vrlo visokoj razini u obje države, čemu značajno doprinosi rad u okviru MMO-a. Uz ključna manjinska pitanja, koja su bila glavna tema sjednice – pravo na izražavanje, očuvanje i razvijanje nacionalnog, kulturnog, jezičnog i vjerskog identiteta, pravo na održavanje i razvijanje obrazovanja i medija na manjinskom jeziku i pismu te ostvarivanje zastupljenosti predstavnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima, posebno je naglašena i važnost razvijanja bolje prometne povezanosti, kao i zajedničkog djelovanja unutar Europske unije.

Treba naglasiti kako je od održane 13. sjednice u veljači 2017. u Zagrebu i oživljenog rada MMO-a nakon višegodišnje stanke do konca 2019. godine na temelju preporuka sa sjednica MMO-a dovršeno nekoliko kapitalnih projekata, od kojih izdvajamo: Hrvatsko kazalište u Pečuhu i Hrvatski obrazovni centar Mate Meršića Miloradića u Sambotelu s jedne te Dom Mađara u Belom Manastiru i Medijski centar mađarske nacionalne manjine u Bilju s druge strane. Posebno ističemo kako je, samo dvije godine od polaganja kamena temeljca, u studenome 2019. svečano otvoren Učenički dom u Kulturno-prosvjetnom centru Mađara u Osijeku uz nazočnost predsjednika dviju vlada, g. Andreja Plenkovića i g. Viktora Orbana, što zorno pokazuje kvalitetan odnos prema nacionalnim manjinama i važnost nacionalnih manjina u ukupnom društveno-političkom životu dviju država. Da je MMO vrlo uspješan i učinkovit možda najbolje svjedoči činjenica da je njegovim radom vrlo zadovoljna većina pripadnika obiju manjina MMO-a.

Vezano uz Ugovor između Republike Hrvatske i Talijanske Republike (1996.) o pravima manjina napominjemo da je vrlo asimetričan, da u njemu status i položaj hrvatske nacionalne manjine, odnosno prema talijanskom zakonodavstvu hrvatske jezične manjine, nije definiran jasno niti je temeljito razrađen, kako je to slučaj u četiri ranije spomenuta bilateralna sporazuma, a primjetnu manjkavost predstavlja i to što u samome ugovoru nije predviđen način praćenja provedbe ugovora. Jasno je kako bi bilo potrebno pristupiti redefiniranju i poboljšanju ovoga pravnoga dokumenta, posebice uzimajući u obzir važnost naglašavanja povijesne nazočnosti i opstojnosti Hrvata i u sjeveroistočnom dijelu Italije, u pokrajini Furlaniji – Julijskoj krajini.

Središnji državni ured nositelj je aktivnosti u vezi sklapanja Sporazuma o zaštiti nacionalnih manjina između Republike Hrvatske i Češke Republike na temelju Operativnih programa za nacionalne manjine za razdoblje 2017.- 2020., (aktivnost 5.1.1.) donesenih Zaključkom Vlade Republike Hrvatske na sjednici održanoj 24. kolovoza 2017. godine. Tijekom 2019. obavljene su konzultacije sa svim relevantnim sudionicima u postupku pripreme Prijedloga Sporazuma, pri čemu ističemo suradnju sa zastupnikom češke i slovačke nacionalne manjine u Hrvatskome saboru, g. Vladimirom Bilekom i s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova. Utvrđene su realne mogućnosti za njegovo sklapanje te je pokrenut formalan postupak za sklapanje bilateralnoga sporazuma.

Autohtone hrvatske manjinske zajednice imaju na neki način uređen status i položaj u državama u kojima žive, s iznimkom Republike Bugarske i Slovenije. Budući da u Republici Sloveniji živi veliki broj naših sunarodnjaka, pretpostavlja se oko 50.000, radi poduzimanja sustavnih i koordiniranih aktivnosti institucija Republike Hrvatske i hrvatske zajednice u Sloveniji s ciljem poboljšanja položaja i definiranja statusa Hrvata koji žive u Sloveniji, Središnji državni ured je 2018. godine osnovao Povjerenstvo za pitanje statusa Hrvata u Republici Sloveniji, koje je u 2019. godini održalo dvije sjednice. Posljednja sjednica održana je u prosincu 2019. godine u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Ljubljani, što su predstavnici Hrvata koji žive u Sloveniji dočekali s velikim odobravanjem, jer su aktivnosti Povjerenstva bile vidljivije u slovenskoj javnosti te je dana snažna potpora Republike Hrvatske sunarodnjacima koji žive u Republici Sloveniji. Naravno, i tijekom 2019. godine predstavnici Republike Hrvatske su u svim bilateralnim susretima, na svim razinama, nastavili tražiti od institucija Republike Slovenije definiranje primjerenog statusa i položaja Hrvata u Republici Sloveniji.

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

Središnji državni ured nastavio je s pružanjem potpore pripadnicima hrvatske manjine u cilju osnaživanja njihovih manjinskih zajednica u domicilnim državama u ostvarivanju manjinskih prava te jačajući etničku, jezičnu, kulturnu i vjersku samosvijest.

Državni tajnik Zvonko Milas u Pečuhu je 29. siječnja 2019. održao sastanak s Ivanom Guganom, predsjednikom Hrvatske državne samouprave i Jozom Solgom, glasnogovornikom Hrvata u Parlamentu Mađarske te je posjetio Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj i Hrvatsko kazalište, kao i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Mađarskoj, Pečuh. Raspravljalo se o aktualnom stanju i najvažnijim aktivnostima, planovima i izazovima Hrvata u Mađarskoj. Posebno su istaknute poduzete aktivnosti vezane uz dovršetak školskog centra u Sambotelu i uz Hrvatsko kazalište u Pečuhu. Istaknuta je posebna važnost medija i obrazovanja.

U Bukureštu, tijekom rumunjskog predsjedanja Vijećem Europske unije, 17. i 18. ožujka 2019., državni tajnik Zvonko Milas sudjelovao je na neformalnom sastanku ministara EU nadležnih za područje dijaspora.

U Sambotelu, Mađarska, 3. rujna 2019. svečano je otvorena obnovljena školska zgrada u koju je smješten novoosnovani Hrvatski vrtić i osnovna škola Mate Meršića Miloradića, čime su i Hrvati iz zapadnoga dijela Mađarske dobili obrazovnu ustanovu sličnu onima kakve već postoje u Budimpešti, Pečuhu i Santovu. Otvorenju je uz veliki broj visokih uzvanika nazočio i državni tajnik Zvonko Milas, kao izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske.

U Koljnofu, Mađarska, 13. rujna 2019., svečano je otvoren interaktivni muzej gradišćanskih Hrvata s izložbom pod nazivom „Hrvati – Gradišće bez granica“. Pozdravnu riječ prisutnima uputio je, kao izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske, državni tajnik Središnjeg državnog ureda Zvonko Milas koji je istaknuo da je višestoljetno ustrajno njegovanje gradišćansko-hrvatskog identiteta posebno dragocjeno, kako za Republiku Hrvatsku tako i za gradišćanske Hrvate koji su dio cjelovitog hrvatskog naroda.

U Novom Sadu je 16. listopada 2019. obilježen Dan rođenja bana Josipa Jelačića – blagdan hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji. Svečanosti je u ime predsjednika Vlade Republike Hrvatske nazočio državni tajnik Središnjeg državnog ureda Zvonko Milas.

U organizaciji Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata i pod pokroviteljstvom uz financijsku potporu Središnjeg državnog ureda, u Zagrebu je 6. svibnja 2019. održan Znanstveni skup „Položaj Hrvata u Srbiji od Domovinskog rata do danas“.

U Trstu je 6. lipnja 2019. svečano obilježeno 20 godina hrvatske nastave u Trstu. Hrvatska nastava u Trstu dio je velike i razgranate mreže hrvatske nastave u svijetu. Svečanosti su prisustvovali i predstavnici Središnjeg državnog ureda.

U Središnjem državnom uredu, 29. kolovoza 2019., održan je sastanak s izaslanstvom Nacionalne agencije za dijasporu Republike Albanije. Tom prigodom, Etleva Kondi, izvršna direktorica Nacionalne agencije za dijasporu Republike Albanije istaknula je kako Republika Hrvatska ima najbolji model zaštite prava nacionalnih manjina u odnosu na druge europske države, istaknuvši kao je albanska nacionalna manjina vrlo zadovoljna svojim statusom u Republici Hrvatskoj.

Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj i Mjesno zastupstvo Bratislava-Dúbravka, 18. listopada 2019., organizirali su 12. Večer folkloru Hrvata u Slovačkoj. Programu hrvatskih folklornih ansambala iz Slovačke, Austrije, Mađarske i Njemačke održanom u Domu kulture Dúbravka u Bratislavi u ime Središnjeg državnog ureda nazočio je savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu dr.sc. Milan Bošnjak.

Na 18. Danima hrvatske knjige i riječi - Danima Balinta Vujkova, 25. listopada 2019. u Subotici, održana je Multimedijalna večer na kojoj su uručene književne nagrade. U ime Središnjeg državnog ureda svečanosti je prisustvovao zamjenik državnog tajnika Dario Magdić. Petodnevni program, od 23. do 27. listopada 2019. organizirala je Hrvatska čitaonica, a suorganizatori su bili Gradska knjižnica Subotica, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatsko nacionalno vijeće. Partner u pripremi znanstveno-stručnoga skupa je Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj.

30. prosinca i 1. studenoga 2019. u organizaciji Hrvatskog kulturnog društva „Vladimir Nazor“ iz Stanišića održan je kulturno-umjetnički program „Ikavica – govor hercegovačkih, dalmatinskih, ličkih, bosanskih, šokačkih i bunjevačkih Hrvata“, a događanju su prisustvovali i predstavnici Središnjeg državnog ureda.

U gradu Baji, 16. studenoga 2019., svečano je proslavljen 21. „Dan Hrvata u Mađarskoj“, na kojemu je u ime Središnjeg državnog ureda prisustvovao dr.sc. Milan Bošnjak, savjetnik s posebnim statusom za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu. Naglasio je kako će Republike Hrvatska i nadalje razvijati intenzivnu suradnju s Hrvatima koji žive u Mađarskoj i davati im potporu u ostvarenju važnih projekata koji doprinose razvijanju hrvatskoga identiteta i jačanju povezanosti s Hrvatima koji žive u drugim državama i s njihovom starom domovinom – Hrvatskom.

U Trstu je 26. studenoga 2019. svečano obilježena 20. godišnjica ponovnog osnivanja Hrvatske zajednice u Trstu, a svečanosti je nazočio zamjenik državnog tajnika Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Dario Magdić.

Glavni grad Slovačke Republike 6. prosinca 2019. dobio je Vukovarsku ulicu. Bratislava je prvi grad izvan Republike Hrvatske koji je jednoj ulici dao ime po hrvatskom gradu heroju. Svečanosti otkrivanja ploče s nazivom ulice uz ostale visoke uzvanike, u ime Središnjeg državnog ureda nazočio je zamjenik državnog tajnika Središnjeg državnog ureda Dario Magdić.

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika, u Zagrebu je 29. studenoga 2019. održan 25. Forum hrvatskih manjina na temu „Povijest i identitet hrvatskih manjinskih zajednica“. Izaslanik predsjednika Vlade Republike Hrvatske na Forumu bio je dr.sc. Milan Bošnjak, savjetnik s posebnim položajem za pitanja hrvatske manjine u inozemstvu koji je naglasio da su za identitet posebno važni jezik i kultura. Ni hrvatska kultura nikako ne može biti cjelovita bez pripadnika hrvatske nacionalne manjine – u tome jedinstvenom i divnom mozaiku koji se uvijek iznova obnavlja i razvija, možda su najljepši kamenčići oni koji nose boje i oblike hrvatskih manjinskih zajednica – kazao je Bošnjak.

Prilog 13. Popis pokroviteljstava te prisustvovanja događanjima hrvatske nacionalne manjine

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

7.3. HRVATI U ISELJENIŠTVU

I tijekom 2019. godine nastavljeno je s održavanjem komunikacije s hrvatskim iseljeničkim zajednicama i diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske u svijetu kako bi se postigla uključiva komunikacija o aktualnostima u domovini i iseljenuštvu, na vrijeme prepoznali problemi hrvatskih iseljenika te unaprijedila njihova prava u ostvarivanju kulturne autonomije (jezik i tradicijska kultura). Također, posebna pažnja posvećena je osnaživanju odnosa Republike Hrvatske kao matične domovine i hrvatskih iseljenika koje se nastoji motivirati za povratak u Republiku Hrvatsku.

O temama ključnim za razvoj kvalitetnih odnosa Republike Hrvatske i Kanade, razgovaralo se na radnom ručku u organizaciji Canadian Croatian Business Network 3. ožujka 2019.. Uz povratnike, poslovne ljude, stručnjake i gospodarstvenike na radnom ručku je sudjelovao i Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda, a okupljenima su se obratili ministar gospodarstva Darko Horvat, ministrica znanosti i obrazovanja Blaženka Divjak te kanadski veleposlanik u Republici Hrvatskoj N.J.E. Daniel Maksymiuk. Sudionike je pozdravio i održao izlaganje Mayor Barry VrbanoVIC, gradonačelnik Kitchenera.

Državni tajnik Zvonko Milas 17. i 18. ožujka 2019. sudjelovao je na neformalnom sastanku ministara EU nadležnih za područje dijaspora, održanom u Bukureštu tijekom rumunjskog predsjedanja Vijećem Europske unije. U plodonosnoj raspravi o novim smjerovima prema europskoj dijaspori, a poglavito onoj izvan Europe, naglasak je stavljen upravo na mlade generacije, njihovo obrazovanje i materinski jezik kao temeljnu poveznicu s domovinom.

Dana 23. ožujka 2019. u Bad Homburgu održana je dodjela najprestižnije domovinske nagrade u iseljenuštvu – Večernjakove domovnice, nagrade koju je po 13. put dodijelilo inozemno izdanje Večernjeg lista, pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda. Državni tajnik Zvonko Milas naglasio je kako Večernjakova domovnica na poseban način odaje priznanje Hrvatima i hrvatskim zajednicama u iseljenuštvu.

Državni tajnik Zvonko Milas 4. i 5. svibnja 2019. boravio je u posjetu hrvatskoj iseljeničkoj zajednici u Münchenu, gdje je nazočio središnjoj nedjeljnoj svetoj misi u crkvi svetog Mihovila, najvećoj hrvatskoj katoličkoj župi u Njemačkoj. Svetu misi, na kojoj je bilo više od tisuću Hrvata predvodio je fra Marinko Vukman. Prilikom zajedničkog susreta s Hrvatima, državni tajnik Milas i fra Vukman izrazili su zadovoljstvo postupanjem bavarskih institucija nakon incidenta koji se zbio na Veliku Subotu u crkvi sv. Pavla (nepoznati afrikanac je ušao na misu i počeo bacati kamenje te uzvikivati „Allahu Akbar“), pri čemu je naglašeno da je Biskupija Grada Münchena organizirala susret djece, roditelja i suradnika dušobrižništva u hitnim slučajevima, a pružena je i prva pomoć u ophođenju traumatskim doživljajima, dok je bavarska policija organizirala pojačano čuvanje i nadzor hrvatskih crkvi tijekom održavanja misnih slavlja.

Druga međunarodna konferencija o iseljeničkom turizmu održala se u Splitu 17. i 18. svibnja 2019., u organizaciji Centra za istraživanje hrvatskog iseljenuštva i pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda. Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda obratio se sudionicima konferencije, a na konferenciji su sudjelovale i savjetnica s posebnim položajem za pitanja hrvatskog iseljenuštva Croatiana Orešković kroz panel Hrvatska kao

brend i voditeljica Ureda dobrodošlice Marija Matek kroz panel Prošlost i budućnost hrvatskih povratnika.

Svečana akademija povodom 50. obljetnice Hrvatske katoličke misije Berlin pod geslom „Dani vjernosti Bogu i Domovini“ održana je u subotu 18. svibnja 2019. u punoj dvorani "RBB Sendesaal" u Berlinu. Uz bogat kulturno-duhovni program, slavlje je nastavljeno služenjem sv. mise u nedjelju 19. svibnja u crkvi sv. Sebastijana u Berlinu, koje je predvodio vrhbosanski nadbiskup i metropolit kardinal Vinko Puljić. Svečanosti su nazočili i predstavnici Središnjeg državnog ureda.

U Zagrebu je od 24. do 28. lipnja 2019. u organizaciji Hrvatskog nogometnog saveza i uz supokroviteljstvo Središnjeg državnog ureda održano 4. Svjetsko nogometno natjecanje klubova Hrvata izvan domovine. Prigodom svečanosti otvorenja državni tajnik Zvonko Milas istaknuo je kako Središnji državni ured kontinuirano pruža podršku i njeguje zajedništvo koje se kroz ovakva sportska događanja iz godine u godinu sve više učvršćuje.

Državni tajnik Zvonko Milas održao je 26. rujna 2019. sastanak s Marcosom Pejacsevichem, predsjednikom Hrvatsko – argentinske gospodarske komore te pripadnikom plemićke obitelji Pejačević. U razgovoru o hrvatskoj iseljeničkoj zajednici u Južnoj Americi, posebno se raspravljalo o gospodarskoj suradnji između Republike Hrvatske i Argentine, s naglaskom na hrvatski turistički potencijal na tržištu Južne Amerike, očekivanim iskoracima u postupku stjecanja državljanstva, kao i o predstojećem Petom susretu hrvatske dijaspore Južne Amerike.

Delegacija Središnjeg državnog ureda prisustvovala je proslavi 50. obljetnice osnivanja NK Croatia Zurich, trećeg nogometnog kluba imena "Croatia" u svijetu. U subotu, 29. rujna 2019. u prostoru Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Zurichu održan je sastanak s predstavnicima hrvatske zajednice u Zurichu, na kojem su predstavljeni novi programi i projekti Središnjeg državnog ureda, nakon čega se raspravljalo o pitanju oporezivanja mirovina švicarskih povratnika, zdravstvenom osiguranju, stanju u hrvatskim klubovima i hrvatskoj dopunskoj nastavi. Sudionici sastanka su utvrdili da su veliki iskoraci učinjeni, ali da je potrebno informacije učiniti dostupnijima, a komunikacijske kanale držati otvorenima.

10. listopada 2019. državni tajnik Središnjeg državnog ureda Zvonko Milas održao je sastanak s generalnim tajnikom za Grke u inozemstvu, prof. Johnom Chrysoulakisom te veleposlanikom Helenske Republike u Republici Hrvatskoj Stavrosom Tsiepasom. Obje države imaju povijesnu tradiciju iseljavanja i brojne zajednice diljem svijeta te je razgovor rezultirao razmatranjem mogućnosti zajedničke suradnje u pronalasku najboljih rješenja kojima bi se na suvremen način odgovorilo na izazove u području iseljenišva.

Državni tajnik Zvonko Milas nazočio je 39. Smotri hrvatske kulture u Švedskoj, koju je 19. listopada 2019. organizirao Savez hrvatskih udruga u Švedskoj u Malmu, a domaćin smotri bio je HKD Jadran iz Malma. Nazočne je pozdravio i veleposlanik Republike Hrvatske u Kraljevini Švedskoj Siniša Grgić, a u brojnoj publici, između ostalih, bio je i zamjenik gradonačelnika Malma, Hrvat Roko Kursar.

U organizaciji gđe Märe i g. Josipa Hrgetića te ostalih članova organizacijskog odbora, u prostorijama Kongresnog centra Forum Zagreb u razdoblju od 4. do 6. studenoga 2019. održana je konferencija „Meeting G2.5: Gradimo poslovne mostove“. Ovogodišnje, peto

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

izdanje navedene konferencije održano je pod visokim pokroviteljstvom Predsjednice Republike Hrvatske te pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda i Ministarstva vanjskih i europskih poslova, a konferenciji su prisustvovali i predstavnici Središnjeg državnog ureda.

U Zagrebu je 7. studenoga 2019., u organizaciji Udruge „Hrvatska uzdanica“, pod pokroviteljstvom Središnjeg državnog ureda, održana 2. Večer hrvatskih povratnika s namjerom veće afirmacije potencijala hrvatskoga iseljništva koje godinama doprinosi Republici Hrvatskoj. Cilj ove inicijative je staviti u fokus povratak u Hrvatsku, potaknuti zajedništvo domovinske i iseljene Hrvatske te senzibilizirati cjelokupnu hrvatsku javnost za temu i mogućnosti koje Republika Hrvatska ima u svojim sunarodnjacima povratnicima i iseljenicima kroz međusobno povezivanje. Događaju je prisustvovao državni tajnik Središnjeg državnog ureda Zvonko Milas u pratnji predstavnika ureda.

Predstavnici Središnjeg državnog ureda prisustvovali su 28. studenoga 2019. obilježavanju 20. obljetnice ponovnog osnutka Hrvatske zajednice u Trstu.

Izaslanstvo Središnjeg državnog ureda, predvođeno državnim tajnikom Zvonkom Milasom, boravilo je od 23. studenoga do 2. prosinca 2019. u Argentini i Urugvaju prilikom čega su njegovi članovi sudjelovali na 5. susretu hrvatske dijaspore Južne Amerike u Buenos Airesu te posjeti hrvatskim iseljeničkim zajednicama u Buenos Airesu i Montevideu.

Povodom obilježavanja pedesete obljetnice svog postojanja, Hrvatska katolička misija Darmstadt organizirala je projekt pod nazivom „Godina hrvatske kulture 2019. u Darmstadtu“. Dvodnevnoj svečanosti u razdoblju od 30. studenoga do 1. prosinca 2020. prisustvovali su i predstavnici Središnjeg državnog ureda. Tijekom boravka u Njemačkoj, 30. studenoga održan je sastanak s generalnim konzulom Republike Hrvatske u Frankfurtu g. Vedranom Konjevodom. Završetak projekta obilježen je svečanom akademijom 30. studenoga, koju je otvorio fra Nediljko Brečić, voditelj HKM Darmstadt, nakon čega je održano i sveto misno slavlje u nedjelju 1. prosinca 2019..

Izaslanstvo Središnjeg državnog ureda prisustvovalo je I. kongresu Hrvatskih udruga u Republici Austriji, koji se održao 5. prosinca 2019. u Beču. Cilj ove službene posjete bio je jačanje hrvatskog zajedništva značajne hrvatske zajednice u Republici Austriji.

Udruženje hrvatsko-američkih stručnjaka (Association of Croatian American Professionals) u Clevelandu je od 19. do 22. rujna 2019. održalo svoju četvrtu godišnju konferenciju te je, između ostalog, predstavljen projekt Ljetne škole Domovina, nastao u suradnji Središnjeg državnog ureda i ACAP-a. Tijekom konferencije organiziran je posjet Clevelandskoj klinici, čiji je predsjednik uprave Hrvat, dr. sc. Tomislav Mihaljević, koji se također obratio sudionicima konferencije. Na konferenciji je sudjelovala i predsjednica Republike Hrvatske, Kolinda Grabar Kitarović. U ime Središnjeg državnog ureda konferenciji je prisustvovala savjetnica s posebnim položajem za pitanja hrvatskog iseljništva Croatiana Orešković.

7.4. URED DOBRODOŠLICE

Ured dobrodošlice, kao samostalna organizacijska jedinica unutar Središnjeg državnog ureda obavlja poslove prijma, informiranja i upućivanja Hrvata izvan Republike Hrvatske u cjelokupan državni sustav Republike Hrvatske. Aktivno je uključen u pregled aktivnosti

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

Hrvata izvan Republike Hrvatske, prati i nadzire rezultate integracije hrvatskih povratnika u društveni sustav Republike Hrvatske te surađuje, inicira i daje mišljenja na prijedloge aktivnosti i mjera iz zakonodavne nadležnosti tijela državne uprave iz područja od interesa za integraciju hrvatskih iseljenika i povratnika iz hrvatskog iseljeničtva i drugih statusnih pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske.

S obzirom na to da je administrativni sustav svake zemlje složen i kompleksan, a pri tom većina potomaka hrvatskih iseljenika i članova njihove obitelji koji dolaze iz prekomorskih država ne govore dobro ili uopće ne govore hrvatski jezik, komunikacija i potpora u integraciji pruža se i na engleskom i španjolskom jeziku.

U 2019. godini zaprimljeni su i obrađeni brojni upiti hrvatskih iseljenika i povratnika u svrhu planiranja povratka odnosno reguliranja njihova statusa i statusa članova njihove obitelji. Pripadnici mlađe generacije i obitelji s djecom, povratnici i potomci hrvatskih iseljenika iskazivali/potraživali su potrebe/informacije za: zapošljavanje i pomoć u pronalaženju zaposlenja, dostupnost učenja hrvatskoga jezika, pomoć u integraciji djece predškolske i školske dobi koja ne govore hrvatski jezik u obrazovni sustav Republike Hrvatske, upise u predškolske i obrazovne institucije, postupak vrednovanja stranih inozemnih svjedodžbi i diploma najčešće u svrhu zapošljavanja, posebne upisne kvote na hrvatskim sveučilištima, rješavanje njihova zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo, proceduru vezano uz reguliranje boravka članova obitelji bez hrvatskog državljanstva u Republici Hrvatskoj te mogućnost dobivanja subvencioniranih kredita i drugih subvencija odnosno olakšica. Pripadnici starije generacije i povratnici iskazivali/potraživali su potrebe/informacije za ostvarivanjem prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja s državama kojima Republika Hrvatska ima, odnosno za države s kojima Republike Hrvatska nema sklopljene ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i ugovore o socijalnom osiguranju, zatim o smanjenju birokratskih poteškoća i vremenskom razdoblju rješavanja ishoda građevinske dozvole, ubrzanju postupka dobivanja priključaka (struja, voda, plin), uređenju zemljišnih knjiga, kao i dostupnosti umirovljeničkih domova.

Ured dobrodošlice redovno zaprima i upućuje prema Ministarstvu unutarnjih poslova zahtjeve za ubrzanje primitka u hrvatsko državljanstvo. Od ukupno u 2019. godini 103 zaprimljena zahtjeva za ubrzanje primitka u hrvatsko državljanstvo, riješeno je njih 88.

Dodatne i individualizirane aktivnosti bile su usmjerene prema stipendistima Središnjeg državnog ureda na *Programu učenja hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj* koji borave jedan ili više semestara na sveučilištima u Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci na programima/tečaju učenja hrvatskoga jezika. Tako se za korisnike organiziraju posebna događanja, informativna savjetovanja i tematski susreti u Središnjem državnom uredu. Jedan od upriličenih susreta u studenome 2019. u Zagrebu bio je na temu stjecanja hrvatskog državljanstva, kojom prilikom su djelatnici Ureda dobrodošlice zajedno s predstavnicima Službe za državljanstvo MUP-a upoznali stipendiste s procedurom i načinom podnošenja zahtjeva za primitak u hrvatsko državljanstvo na individualnim primjerima.

Isto tako, na temelju procjene i iskazanog interesa u prosincu 2019. u Središnjem državnom uredu organiziran je susret s grupom hrvatskih umirovljenika koji žive u SR Njemačkoj. Sastanku su se pridružili i predstavnici Porezne uprave, Hrvatskog zavoda za mirovinsko te Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kako bi se na jednom mjestu dao cjelovit pregled

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

informacija od posebnog interesa za tu dobnu skupinu potencijalnih povratnika iz hrvatskog iseljništva.

Središnji državni ured član je brojnih povjerenstava i radnih skupina, između ostalog i Vijeća za demografsku revitalizaciju, Radne skupine za praćenje provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja, Stalnog povjerenstva za provedbu integracije stranaca u hrvatsko društvo i Nacionalne migracijske mreže EMN-a a što je direktno vezano uz područja važna za integraciju povratnika. Temeljem tih aktivnosti kao i dobre međuresorne suradnje od 1. siječnja 2019. u primjeni je i Mjera za osposobljavanje na radnom mjestu hrvatskih povratnika/useljenika iz hrvatskog iseljništva koja pruža mogućnost početne integracije hrvatskih iseljenika, njihovih potomaka i članova obitelji, posebice onih kojima hrvatski jezik nije materinji ili ga uopće ne poznaju, kako bi se profesionalno ostvarili i uspješno integrirali u hrvatsko tržište rada. Dodatno se planira unaprjeđenje mjere i prepoznavanje ciljane skupine hrvatski povratnici/useljenici iz hrvatskog useljništva u drugim mjerama u 2020. godini.

Tijekom 2019. godine djelatnici Ureda dobrodošlice aktivno su sudjelovali na međunarodnim znanstvenim i javnim tribinama te sastancima vezanim uz migraciju i integraciju povratnika te u zadanim rokovima izvršavali zadatke vezane uz zatražena mišljenja i očitovanja na nacрте zakona, izmjene i dopune, izvješća o provedbi i sl..

7.5. INFORMIRANJE HRVATA IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Temeljem Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i HRT-a financiraju se programski sadržaji namijenjeni Hrvatima izvan Republike Hrvatske.

Nastavno iskoracima prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja, uz brzi rast gledanosti, u 2019. godini etablirala se vanjskopolitička emisija *Globalna Hrvatska* koja se bavi Hrvatima diljem svijeta i uspjela se nametnuti kao bitan forum za razmjenu informacija između domovine i dijasporе, ali i među hrvatskim zajednicama diljem svijeta. U 2019. emitirano je 39 emisija. Samostalni odjel (SO) za Hrvate izvan Republike Hrvatske na razini programskog uredništva HRT-a, 2019. godine pokrenuo je inicijativu da se *Globalna Hrvatska* emitira i na Prvom programu Hrvatske televizije, što izrijeком traži i gledateljstvo te emisije. Upravo je HTV 1 posebno gledan u susjednim zemljama u kojima žive i velike hrvatske zajednice poput Bosne i Hercegovine, Srbije, Mađarske i drugih.

Tijekom 2019. godine u okviru SO Programa za Hrvate izvan RH snimljeno je i emitirano 39 tjednih emisija *Pogled preko granice – Hrvati u BiH*, u kojima su obrađeni najvažniji politički događaji za predstavnike hrvatskog naroda u BiH te zanimljive reportaže iz njihova svakodnevnog života te 39 tjednih emisija *Glas domovine*. Emisije se prikazuju premijerno na HTV 4, a repriziraju na HTV 1 i HTV 5.

Važno je dodati kako je na satelitskom kanalu HTV Int. počelo i emitiranje serijala *Mostovi* koji progovara o fenomenima, osobitostima i događajima iz područja povijesti, kulture i umjetnosti, značajnima za povezivanje Hrvatske i svijeta.

U 2019. godini, dovršena je postprodukcija te je emitirano 12 povijesno-umjetničkih razglednica *Baština u objektivu* koje promiču kulturnu baštinu domovine.

Međunarodni program HRT – Glas Hrvatske i u 2019. godini nastavio je s dva multimedijaska projekta – dokumentarnim emisijama *Otkrivamo Hrvatsku* i *Hrvatska, moj izbor*, koje su

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

pokrenute u suradnji sa Središnjim državnim uredom i Dokumentarnim programom Hrvatske televizije. U emisijama se na zanimljiv dokumentaristički način afirmiraju povratnici u Hrvatsku ili stranci koji su ovdje našli novi dom, ali i javnosti manje poznata mala mjesta, zanimljiva u kontekstu veza s iseljeništvom.

Web stranica namijenjena Hrvatima u svijetu i inozemnoj javnosti s adresom www.glashrvatske.hrt.hr ima tri inačice, na engleskom, njemačkom i španjolskom jeziku koje su pokrenute u skladu sa zakonskom obvezom, radi funkcionalno i bez zastoja. Redovito prati svakodnevne vijesti na tri strana jezika i radijske emisije na hrvatskom jeziku te nudi multimedijске višejezične, interaktivne, internacionalno vrijedne sadržaje preuzete od HTV-a i prilagođene internetskom mediju. Na web stranicama se svakodnevno mogu pogledati i preslušati novi video i radio sadržaji, ali i radijski program koji se preko stream-a emitira 24 sata na dan. Ovo je jedini četverojezični portal u Republici Hrvatskoj. Važnost višejezičnosti web stranice i društvenih mreža vidi se na primjeru španjolskog govornog područja gdje su potomci Hrvata koji su se u južnoameričke zemlje odselili uglavnom u prošlom stoljeću, danas posebno aktivni. Krajem 2019. zabilježeno je oko 89 tisuća pojedinačnih korisnika usluga web portala.

Sve veći interes slušatelja, gledatelja i korisnika društvenih mreža potvrda je opravdanosti i potrebe multimedijskog pristupa tematici Hrvata izvan RH te umrežavanja dosad vodećih medija (radija i televizije) sa suvremenim web stranicama i društvenim mrežama koje više preferiraju mlađi naraštaji.

Glas Hrvatske - dvadesetčetverosatni međunarodni višejezični program Hrvatskoga radija namijenjen informiranju Hrvata koji žive izvan RH, nacionalnih manjina u Hrvatskoj i međunarodne javnosti nastavio je sa sustavnim i sveobuhvatnim izvještavanjem o aktualnim društvenim i političkim zbivanjima u domovini, o hrvatskoj baštini, zbivanjima u kulturi te prenosi najvažnije sportske događaje itd. Glas Hrvatske zajednički je projekt HRT-a i Vlade RH. SDUHIRH surađuje s Upravom HRT-a u kreiranju i provođenju zajedničkih projekata.

Glas Hrvatske emitirao je u 2019. godini sadržaje na hrvatskome jeziku koje je preuzimao iz ostalih programa HR-a, ali je i sam dnevno proizvodio između 133 i 136 minuta specijaliziranih radijskih sadržaja. Za međunarodnu javnost i potomke Hrvata koji ne govore hrvatski jezik, u sklopu programa na engleskom, španjolskom i njemačkom jeziku, dnevno je tijekom 2019. godine proizvedeno 52 minute informativnih sadržaja i vikend magazina, kako bi se međunarodna javnost izvijestila o svim bitnim događajima u našoj zemlji i promicale hrvatske kulturne, znanstvene, umjetničke i sportske vrijednosti.

U 2019. ukupno je proizvedeno 68.151 minuta specijaliziranih sadržaja na hrvatskom, engleskom, njemačkom i španjolskom jeziku, odnosno između 184 i 188 minuta dnevno.

Ističe se središnja tjedna cjelovečernja emisija četvrtkom *Hrvatima izvan domovine* koja se istovremeno emitira na Glasu Hrvatske i Prvom programu Hrvatskoga radija. To je vanjskopolitička emisija koja prati aktivnosti hrvatskih zajednica u svijetu te posebno obrađuje teme iz života Hrvata u BiH i hrvatskih manjina u susjednim državama. Redovito su praćeni svi programi i projekti koje ostvaruju domovinska i iseljena Hrvatska, posebno u suradnji sa Središnjim državnim uredom, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova i Hrvatskom maticom iseljenika.

Od ponedjeljka do petka proizvodio se trosatni dnevni program uživo pod nazivom *Globalna Hrvatska*. Emisija na dnevnoj razini prati aktualne događaje iz života Hrvata diljem svijeta i na taj način uspostavlja brže i izravnije veze s iseljeništvom, posebno s Hrvatima u BiH te hrvatskim manjinskim zajednicama u europskim državama, uz dosege radijskog streama, web portala i društvenih mreža u multimedijском povezivanju s korisnicima.

Od važnijih tema praćenih u radijskom programu tijekom 2019. godine ističu se specijalizirane emisije povodom Europskih parlamentarnih izbora, praćenje ljetnih projekata i programa SDUHIRH i Hrvatske matice iseljenika, značajni događaji praćeni s mjesta događanja poput konferencije Udruženja hrvatsko-američkih stručnjaka (ACAP) u Clevelandu, obljetnice Hrvatske bratske zajednice u Pittsburghu, sjednice Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH u Varaždinu, gospodarskog foruma Meeting G2 u Zagrebu, 5. Susreta hrvatske dijaspe Južne Amerike u Buenos Airesu te predstavljanja kandidata za Predsjedničke izbore 2019. i njihova sučeljavanja, uz prenošenje svih servisnih informacija važnih za glasovanje Hrvata izvan RH.

Žanrovski udjeli pojedinih programskih sadržaja, u okviru Međunarodnog radijskog programskog kanala Glasa Hrvatske, ostvareni su unutar planiranih godišnjih postotaka propisanih Ugovorom HRT-a s Vladom.

Središnji državni ured nastavio je informiranje o aktivnostima iz svoje domene te komunikaciju pozivanjem predstavnika medija na određene događaje i konferencije za medije te putem svoje mrežne stranice i društvene mreže Facebook. Zabilježeno je kontinuirano povećanje broja posjetitelja mrežne stranice te porast broja pratitelja društvene mreže Facebook. U 2019. godini Središnji državni ured je izdao i nekoliko tematskih publikacija.

8. Financijski pokazatelji

Hrvatski sabor donio je na sjednici **3. prosinca 2018. godine** Državni proračun Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcije za 2020. i 2021. godinu (Narodne novine, broj 113/18 od 17. prosinca 2018. godine) kojim su Središnjem državnom uredu osigurana sredstva u iznosu od **74.343.481,00** kuna. Od toga, 64.063.054,00 kuna odnose se na sredstva osigurana iz Općih prihoda i primitaka (izvor 11), 9.943.177,00 kuna odnose se na sredstva osigurana iz Prihoda od igara na sreću (izvor 41). a 337.250,00 kuna odnose se na Ostale prihode za posebne namjene (izvor 43).

Preraspodjelom sredstava unutar državnog proračuna kao i Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu, Središnjem državnom uredu su osigurana i dodatna sredstva čime je u 2019. godini Središnji državni ured raspolagao sa sredstvima u iznosu od **79.466.313,22** kuna od čega: 63.845.054,00 kuna iz Općih prihoda i primitaka (izvor 11), 9.585.577,40 kuna ostvarenih sredstava iz Prihoda od igara na sreću (izvor 41), 5.767.659,02 kuna neutrošenih prihoda iz prethodne godine (izvor 41), 267.383,82 kn ostvarenih sredstava iz Ostalih prihoda za posebne namjene (izvor 43) te 638,98 kuna od Pomoći EU (izvor 51).

Ukupno utrošena sredstva po aktivnostima iznosila su **69.505.542,64** kuna. Od neutrošenih sredstava u iznosu od 9.960.770,58 kuna prenesena su u 2020. godinu sredstva od Igara na sreću u iznosu od 8.150.268,48 kuna te sredstva od Ostalih prihoda za posebne namjene u iznosu od 21.440,15 kuna.

***Prilog 7.** Rekapitulacija troškova za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine*

***Prilog 8.** Rekapitulacija utrošenih sredstava po aktivnostima za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine*

***Prilog 9.** Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine*

***Prilog 10.** Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava od prihoda od igara na sreću za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine*

Sukladno Zakonu, Središnji državni ured koordinira i nadzire aktivnosti između nadležnih ministarstava, drugih tijela državne uprave i ostalih nositelja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, te objedinjuje podatke o sredstvima i utrošku sredstava iz Državnog proračuna za Hrvate izvan Republike Hrvatske. U 2019. godini, u tu svrhu, utrošeno je ukupno **177.435.528,17kuna (7.382.171,46 kuna više nego u 2018.godini što je povećanje za 4,34%)**.

***Prilog 11.** Objedinjeno izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2019. godini*

9. Inicijative i iskoraci

Nastavno na Sporazum o suradnji u području obrazovanja i znanosti između Središnjeg državnog ureda i Sveučilišta u Zagrebu, radi razvijanja studijskih programa te integracije i jačanja hrvatskog zajedništva, potpisanog 2017. godine, Senat Sveučilišta u Zagrebu na sjednici održanoj 19. ožujka 2019. godine, donio je **Odluku o upisnim kvotama za upis studenata** u I. godinu preddiplomskih i integriranih preddiplomskih i diplomskih studija na Sveučilištu u Zagrebu u akademsku godinu 2019./2020. Time je potvrđen nastavak dobre suradnje između Središnjeg državnog ureda i Sveučilišta u Zagrebu uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja. Također, od ove akademske godine, **odobrena je posebna upisna kvota** za upis na studije Hrvatskog katoličkog sveučilišta, s obzirom da je Središnji državni ured 22. ožujka 2019. godine potpisao Sporazum o međusobnoj suradnji s Hrvatskim katoličkim sveučilištem.

Središnji državni ured potpisao je 6. svibnja 2019. **sporazume o suradnji sa sveučilištima** koja su članovi Rektorskoga zbora Republike Hrvatske, a riječ je o Sveučilištu u Dubrovniku, Sveučilištu J. J. Strossmayera u Osijeku, Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, Sveučilištu u Rijeci, Sveučilištu Sjever, Sveučilištu u Splitu i Sveučilištu u Zadru te 18. lipnja 2019. godine s Veleučilištem Lavoslava Ružičke iz Vukovara. U jesenskom upisnom roku osigurana je posebna upisna kvota za hrvatsku nacionalnu manjinu i hrvatsko iseljništvo i na Sveučilištu Sjever i Veleučilištu „Lavoslav Ružička“ u Vukovaru.

Osobito važan iskorak koji je poduzela ova Vlada predstavlja **podupiranje strateških projekata hrvatske nacionalne manjine u Srbiji**: nakon što su 2018. godine osigurana značajna sredstva za kupnju zemljišta za sjedište NIO „Hrvatska riječ“, povodom obilježavanja Dana hrvatske zajednice i Dana izbora prvog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća, u Subotici je 13. prosinca 2019. potpisan Ugovor o financijskoj potpori za izgradnju Hrvatske kuće i kadrovske osnaživanja hrvatske zajednice u Republici Srbiji. Sredstva je osigurala Vlada Republike Hrvatske, a ugovor je s predsjednicom HNV-a Jasnom Vojnić, u ime predsjednika hrvatske Vlade, potpisao državni tajnik Središnjeg državnog ureda Zvonko Milas.

Nastavljeno je sudjelovanje u organiziranju radionica i stručnih edukacija za pripadnike hrvatske nacionalne manjine (dva ključna područja: EU-teme i nastava hrvatskoga jezika i kulture).

U organizaciji Središnjeg državnog ureda, u suradnji s drugim nadležnim hrvatskim institucijama, a na poziv i u suradnji s diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Hrvatske, učiteljima i sveučilišnim nastavnicima hrvatskoga jezika te predstavnicima hrvatskih zajednica u Viktoriji i Novom Južnom Walesu od 12. do 22. rujna 2019. održani su **seminari i radionice za učitelje i učenike hrvatskoga jezika i kulture**. Radionicama je bilo obuhvaćeno oko 600 učenika i više od 30 učitelja u Geelongu, Melbourneu i Sydneyu. Tom prigodom održana je i međunarodna znanstvena konferencija Croatia and Croatians in past and present networks (Hrvatska i Hrvati u prošlim i ovodobnim umrežavanjima), a u povodu 35. obljetnice Centra za hrvatske studije na Sveučilištu Macquarie u Sydneyu. Kao izaslanik državnog tajnika Zvonka Milasa savjetnik s posebnim položajem Milan Bošnjak je potpisao

Godišnje izvješće o provedbi Strategije i Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske za 2019.

sporazume Središnjeg državnog ureda s Osnovnom školom Svete obitelji u Geelongu i Zakladom hrvatskih studija u Sydneyu, potvrđujući tako odličnu međusobnu suradnju i definirajući petogodišnju potporu Središnjeg državnog ureda školskoj i sveučilišnoj nastavi na hrvatskome jeziku.

U sklopu **nastavka pilot programa „Korijeni“**, kojim su se 2018. godine umrežavale osnovne škole u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini s hrvatskim školama u iseljeništvu, kojeg provodi Središnji državni ured s ciljem jačanja svijesti o nedjeljivosti hrvatskog naroda i poticanja njegovog zajedništva, ali i svladavanja komunikacijskih barijera između Hrvata u Republici Hrvatskoj i izvan nje, poglavito među najmlađim generacijama, u 2019. godini pridružili su se i učenici pripadnici hrvatske nacionalne manjine u europskim državama. Tijekom 2019. održano je 6 videokonferencija.

Na videokonferenciji održanoj 3. ožujka 2019. godine sudjelovale su škole: New York (Astoria) – Tolisa (OŠ Fra Ilije Starčevića) – Austrija (Borta) – Vukovar (OŠ Nikole Andrića). Na videokonferenciji 9. ožujka 2019. sudjelovale su škole: Ottawa – Buna Mostar (OŠ Marina Držića) – Pečuh – Vukovar (OŠ Mitnica). Sljedeća video konferencija održana je 16. ožujka 2019. te su sudjelovale škole: Chicago – Široki Brijeg (I. Osnovna škola) – Tivat – Vukovar (OŠ Dragutina Tadijanovića). Četvrta videokonferencija održana je 23. ožujka 2019. a sudjelovale su škole: München – Žepče (Osnovna škola Žepče) – Subotica – Vukovar (OŠ Antuna Bauera). 30. ožujka 2019. videokonferenciju održale su škole: Dublin – Široki Brijeg (II. Osnovna škola) – Ljubljana – Vukovar (OŠ Blage Zadre), a 7. travnja 2019. Norval – Vitez (OŠ Dubravica) – Karaševo – Vukovar (OŠ Siniše Glavaševića).

Ljetna škola hrvatskog identiteta u sklopu projekta „Korijeni“ održana je od 19. do 25. kolovoza 2019. godine u Vukovaru. Zahvaljujući suradnji Središnjeg državnog ureda s gradom Vukovarom i Osnovnom školom Dragutina Tadijanovića iz Vukovara, 59 učenika u dobi od 11 do 14 godina iz Austrije, Slovenije, Srbije i Bosne i Hercegovine upoznali su bogatu povijesnu i kulturnu baštinu grada Vukovara kao i njegove prirodne ljepote te posjetili grad Ilok. Svoje vještine i kreativnost polaznici su dodatno obogatili sudjelovanjem na dramskoj, folklornoj, tamburaškoj, foto/video i radionici kreativnog pisanja, a stečena znanja i vještine predstavili su prigodnim programom i izložbom fotografija na završnoj priredbi u Hrvatskom domu u Vukovaru.

Ljetna škola Domovina („Domovina Birthright Program“), projekt Središnjeg državnog ureda nastao u partnerstvu s Udruženjem hrvatsko – američkih stručnjaka, održana je od 9. do 24. srpnja 2019. godine. Na iskustvenom putovanju diljem Lijepe Naše sudjelovalo je 33 polaznika iz Argentine, Australije, Južne Afrike, Kanade, Perua i Sjedinjenih Američkih Država, na kojem su upoznali zemlju svojih korijena, njenu kulturu, povijest, običaje i njezinu budućnost – svoje vršnjake iz Republike Hrvatske. Projekt je podržan od niza institucija i tijela u cijeloj Republici Hrvatskoj, čime se jasno poručuje da su Hrvati diljem svijeta jedan cjeloviti narod te da je njegovo zajedništvo bezuvjetno.

U Bosni i Hercegovini tijekom 2019. godine, otvoreni su brojni projekti koji su realizirani uz potporu Vlade Republike Hrvatske i Središnjeg državnog ureda:

- 7. listopada 2019. godine, otvoren Arhiv Hrvatskog dokumentacijskog centra Domovinskog rata u Bosni i Hercegovini

- 27. srpnja 2019. godine, otvoren Credo centar – edukativno, tehnološki i kreativni park dijeljenja znanja u Ljubuškom
- 23. lipnja 2019.godine, na Uzdolu u općini Prozor Rama otkriveno je Spomen obilježje za 134 hrvatska branitelja
- 30. svibnja 2019.godine, otvorena školska športska dvorana u OŠ Brišnik, Tomislavgrad
- 29. travnja 2019. godine, otvoren novoizgrađeni dio OŠ Ruđer Bošković u Grudama.
- 24. travnja 2019.godine, svečano je otvorena Šesta lamela/blok u Hrvatskoj bolnici “Dr. fra Mato Nikolić” u Novoj Biljoj

Završeni su i projekti izgradnje novog dijela zgrade s hospicijem u Domu za starije i nemoćne u Čapljini, izgradnja vodoopskrbnog sustava naselja Potočani-Jošava u općini Odžak te je položen kamen temeljac nove zgrade Doma zdravlja u Kiseljaku (24.listopada 2019. godine).

Središnji državni ured je aktivno sudjelovao u pripremi i organizaciji Dana otvorenih vrata za Hrvate iz Bosne i Hercegovine u uredu Predsjednice Republike Hrvatske (23.ožujka 2019.godine).

Na inicijativu i traženje Središnjeg državnog ureda, Ministarstvo znanosti i obrazovanja **izmijenilo je Pravilnik o polaganju državne mature** – učenici, pripadnici hrvatskog naroda i hrvatski državljani s prebivalištem izvan Republike Hrvatske, koji u najvećem dijelu dolaze iz Bosne i Hercegovine, oslobođeni su obveze plaćanja troškova polaganja ispita državne mature.

Tijekom 2019. godine, predstavnici Središnjeg državnog ureda aktivno su sudjelovali na **nizu tribina, konferencija i znanstveno – stručnih skupova koji su tematizirali različita područja života Hrvata u Bosni i Hercegovini:**

- Znanstveno-stručni skup "Europski ustav za Bosnu i Hercegovinu" u organizaciji Sveučilišta u Mostaru i Rektorskog zbora Republike Hrvatske, pod visokim pokroviteljstvom Hrvatskog narodnog sabora (HNS); Neum, 14. i 15. ožujka 2019. godine. Sudjelovali su brojni predstavnici političkog i društvenog života Hrvata te ugledni hrvatski i europski znanstvenici iz cijelog svijeta.
- Tribina o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini, u organizaciji Grada Bjelovara na kojoj su uz predstavnike Središnjeg državnog ureda sudjelovali vrhbosanski nadbiskup, kardinal Vinko Puljić, te predstavnici Ureda Predsjednice Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora; Bjelovar, 28. ožujka 2019.godine.
- Polaznicima Diplomatske akademije održano je predavanje o položaju Hrvata u Bosni i Hercegovini, prosinac 2019.godine.

10. Prilozi Izvješću

- Prilog 1.** Odluka o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu
- Prilog 2.** Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatske nacionalne manjine za 2019. godinu
- Prilog 3.** Odluka o dodjeli financijskih sredstava programima i projektima organizacija hrvatskog iseljništva u prekomorskim i europskim državama za 2019. godinu
- Prilog 4.** Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu temeljem provedenog 1. Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2019. godinu
- Prilog 5.** Odluka o dodjeli financijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2019. godinu temeljem provedenog 2. Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2019. godinu
- Prilog 6.** Zaključci treće sjednice drugog saziva Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH
- Prilog 7.** Rekapitulacija troškova za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine
- Prilog 8.** Rekapitulacija utrošenih sredstava po aktivnostima za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine
- Prilog 9.** Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine
- Prilog 10.** Izvješće o sredstvima i utrošku sredstava od prihoda od igara na sreću za razdoblje od 01.01. do 31.12.2019. godine
- Prilog 11.** Objedinjeno izvješće o sredstvima i utrošku sredstava za Hrvate izvan Republike Hrvatske u 2019. godini
- Prilog 12.** Tablica posjeta Hrvatima u Bosni i Hercegovini u 2019. godini
- Prilog 13.** Popis pokroviteljstava te prisustvovanja događanjima hrvatske nacionalne manjine